

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
4. NOV.
1988

Letnik XLIII.
Štev. 50 (2410)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
700 din
P. b. b.

Podprite sklad za pravno pomoč!

Pravni postopki in procesi (Feldner-Gstettner itd) so dragi. ZSO, NSKS in Komite za obrambo dvojezičnega šolstva prosijo za finančno pomoč: Sklad za pravno pomoč kto. številka 3305 pri Zvezi-Bank.

Tovarna Obir bo obratovala dalje Do 15. decembra dokončen načrt!

Zaključek obravnave po obrtniškem pravu, ki je bila prejšnji teden v Tovarni celuloze Obir na Rebrci, je jasen: tovarna neposredno ne ogroža zdravja in življenja, zato je lahko deluje naprej. To je potrdil sam vodja obravnave mag. Hosp z okrajnega glavarstva v Velikovcu. Direktor Obirja Feliks Wieser je nato poudaril, da je tovarna sama po sebi pripravljena skrbeti za čim manjšo stopnjo onesnaževanja okolja, ter da bodo do 15. decembra predložili natančen

sanacijski, izgradbeni in finančni koncept. To torej pomeni, da bo tovarna Obir obratovala dalje – v prid in zadovoljstvo svojih delavcev, prebivalcev vse regije, kateri Obir pomeni življenjsko žilo. Toda ob obravnavi je prišlo tudi do vrste čudnih dogodkov, o katerih natančneje poročamo na 3. strani. Postalo je namreč očitno, da nekateri dejavniki želijo projekt, ki ga je predložila tovarna Obir, zatreti. Mar tudi zato že skoraj dve leti zavlačujejo z odobritvijo.

Zveza koroških partizanov je ob Dnevu mrtvih tudi letos položila vence na grobišča padlih borcev in žrtev fašizma in se tako poklonila spominu junakov, ki so dali svoja življenja za svobodo.

Osrednja spominska svečanost je bila tokrat v Šentrupertu pri Velikovcu, kamor je prišlo mnogo udeležencev z obeh strani meje. O svečanosti obširneje poročamo na 7. strani.

Diferenciran trend pri prijavah k slovenščini

dr. TEODOR DOMEJ

Številke o dvojezičnem šolstvu na Koroškem so znane. V primerjavi z lanskim šolskim letom ni prišlo do dramatičnih sprememb. V prvi vrsti so angažirani dvojezični učitelji in ravnatelji šol tako ublažili psihološki udarec novega šolskega zakona, da v prvem letu njegove veljavnosti število prijav ni nazadovalo. Po drugi strani pa je tudi dolgoletna šolska razprava verjetno po svoje pomagala stabilizirati stanje vsaj toliko, da ni prišlo do negativnega razvoja, ki bi ga lahko na prvi pogled razbrali iz statistike. Letos je dvojezičnega

pouka ali pouka slovenščine na Koroškem deležno 2178 otrok in mladine, kar je za štirinajst manj kot lani. V primerjavi je absolutno število prijav upadlo na ravni ljudske šole, glavne šole, zvezne gimnazije za Slovence in strokovne šole za ženske poklice, naraslo pa je na predšolski stopnji in pri predmetnem pouku slovenščine na raznih srednjih in višjih šolah.

Do največjega porasta je prišlo na predšolski stopnji. Medtem, ko je bilo lani 32 prijav, jih je letos kar 63, torej se je število skoraj podvojilo. To se je zgodilo verjetno zato, ker je novi manjšinski šolski zakon omogočil celotredensko obliko dela z manjšim številom otrok.

Različen je razvoj od prve do četrte šolske stopnje. V primerjavi z lanskim šolskim letom je v prvem razredu položaj stabilen. Tu je delež prijav narasel za 0,7% (od 19,46% na 20,16%). To pomeni, da je letos v prvih razredih prijavljen k dvojezičnemu pouku 301 otrok (lani jih je bilo 283). Med njimi le 92 otrok obvlada slovenščino „normalno“ (kot se izraža statistika), 76 otrok ima pomanjkljivo znanje slovenščine, 133 prijavljenih pa slovensko sploh ne zna. Po drugi strani pa je med prijavljenimi le 34 otrok, ki slabo ali sploh ne govorijo nemško. Na drugi šolski stopnji (v 2. razredu), ki jo je letos jeseni tudi zajelo

ločevanje po jeziku in pouk z dodatnim učiteljem, se je število prijav znižalo za 0,8%.

Sploh se kaže zaskrbljujoč razvoj med drugo in četrto šolsko stopnjo ljudske šole in pri pouku slovenščine v glavnih šolah. Na vseh teh ravneh je procent prijavljenih letos občutno padel. To kaže, da je v dvojezičnem šolstvu mnogo neresenih organizacijskih in vsebinskih problemov. Teh pa tudi novi šolski zakon ni rešil, k starim je dodal še nove, ki še dodatno ogrožajo dvojezično šolstvo. Tudi politika „novega dialoga“ nekatere koroške Slovence očitno sili v to, da si z obema rokama zapirajo oči pred temi problemi.

SZDL: „Hud udarec za manjšino!“

Odločitev avstrijskega parlamenta o dvojezičnem šolstvu na Koroškem pomeni „hud udarec za življenjske interese slovenske manjšine na Koroškem“. Tako so se izrekli na zasedanju komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja pri Republiški konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. Zasedanja so se udeležili tudi predstavniki koroških Slovencev na čelu s predsednikom Feliksom Wieserjem in Matevžem Grilcem.

PREBERITE

- 2 Kazen za Rieserja potrjena
- 3 Mednarodni obzornik
- 4 Dr. Andrea Melchior: „Europa – eine Summe von Minderheiten“
- 5 Heute im Slovenski vestnik
- 8 Borštnikovo srečanje v Mariboru
- 9 Pisatelj iz Marburga ob Lahni brali v Celovcu
- 12 Šahisti SŠŽ II uspešni

Pliberk je prvič premagal SAK

V torek je Slovenski atletski klub podlegel Pliberku kar s 3 : 0. Tokrat je bila

tekma na visoki športni ravni. Pri SAK so manjkali standardni igralci, Pliberčani pa so z

tehnično dovršeno igro zaslužen zmagali. Več o tekmi na 12. strani.

Slika: Mohar

Akademik dr. B. Grafenauer spet izvoljen za predsednika KKS v Ljubljani

Člani Kluba koroških Slovencev v Ljubljani se na običnem zboru pretekli teden za svojega predsednika spet izvolili akademika dr. Boga Grafenauerja.

Običnemu zboru sta prisostvovala tudi oba predsednika osrednjih organizacij koroških Slovencev dipl. inž. Feliks Wieser ter dr. Matevž Grilec. Predsednik ZSO Wieser je obični zbor Kluba koroških Slovencev informiral o negativnih posledicah novega šolskega zakona za narodnostno skupnost na Koroškem in pri tem poudaril, da ločevalni šolski zakon ni izboljšal položaja koroških Slovencev, temveč pospešuje proces germanizacije in asimilacije na Koroškem.

13 milijard v koroškem proračunu za leto 1989

Finančni referent koroške deželne vlade, deželni svetnik Max Rauscher je na zadnjem zasedanju koroškega deželnega zbora predložil deželni proračun za leto 1989, ki predvideva izdatke in dohodke v višini skoraj 13 milijard šilingov in je tako za 3,24 odstotka višji kot v letu 1988. Redni proračun znaša 12,5 milijarde šilingov, izredni proračun, za katerega bodo skoraj v celoti najeli kredite, pa predvideva izdatke v višini 484 milijonov šilingov.

Največji izdatki iz proračuna za leto 1989 bodo poleg personalnih stroškov (41,4 odstotka) stanovanjska gradnja, socialno področje, varstvo okolja in sredstva za razvoj gospodarstva. V ta namen deželni proračun predvideva dodatnih 200 milijonov šilingov, ki naj bi jih porabili za obnovo gospodarskih struktur v okrajih Velikovec in Wolfsberg.

Rauscher je v zvezi z gospodarsko situacijo v okraju Velikovec dodal, da bo potrebno rešiti težko situacijo na področju celulozne industrije in stabilizirati delovni trg. Poudaril je, da morajo glavni del pri reševanju problemov prevzeti podjetja, dežela pa jih bo podprla. Glede problematike varstva okolja pa je dejal, da naj bi vsi skupaj dosegli „zadovoljivo rešitev“.

Zadolženost Koroške se bo do konca leta 1989 povečala za nadaljnjih 200 milijonov na skupno 4 milijarde šilingov. Statistično bo vsak Korošec ob koncu leta 1989 povprečno zadolžen za 7.569 šilingov, kar je za okrog 400 šilingov več kot letos.

Leta 1984 je bila zadolženost vsakega Korošca 7.017 šilingov, leta 1985 7.298, 1986. leta 7.188, konec leta 1979 pa 7.302 šilingov.

Ivan Lukan

„Jugoslovanska kriza in njeni etnični aspekti“

O jugoslovanski krizi in mednacionalnih problemih je v ponedeljek na Dunaju, v Inštitutu za vzhodno in jugovzhodno Evropo predaval ravnatelj ljubljanskega Inštituta za narodnostna vprašanja mag. Silvo Devetak. Za poglobitveni vzrok za trenutna trenja med narodi v Jugoslaviji je označil ekonomsko in politično krizo. Ta je v primerjavi z drugimi še vedno nerazvita.

Devetak je pripomnil, da tudi klasični marksizem ni bil v stanju rešiti vseh odprtih vprašanj. Jugoslavija se danes nahaja v odločilni prehodni situaciji: z družbeno in ekonomsko obnovo bi lahko napravila odločilen korak v

Kazen za Rieserja potrjena

Prizivno sodišče v Innsbrucku je pretekli petek potrdilo obsodbo borovelskega učitelja Franza Rieserja (slika zgoraj), ki je 6. oktobra lani streljal na takratnega deželnega glavarja Leopolda Wagnerja in ga težko ranil. Kot smo poročali, je bil Rieser na prvi instanci obsojen na tri leta zapora zaradi namerne težke telesne poškodbe. Rieserjev odvetnik dr. Wegostek je izjavil, da bo sedaj pri avstrijskem predsedniku vložil prošnjo za pomilostitev. Rieser ostane na prostosti.

Podpredsednik Viktor Žakelj

43 let ustanovitve združenih narodov

24. oktober je vsakoletni „Dan združenih narodov“ in letos je minilo 43 let od njihove ustanovitve. Ustanovna listina Organizacije združenih narodov (OZN) je bila sprejeta že 26. 6. 1945 na konferenci v San Franciscu. OZN je nasledica „Društva narodov“, njen najvažnejši cilj pa je zagotoviti svetovni mir in varnost.

MIHA PASTERK

Ko so združeni narodi leto 1986 razglasili za mednarodno leto miru, je Univerzalna hiša pravičnosti s svetovnim središčem Bahajcev v Haifi predala generalnemu sekretarju OZN Javierju Perezu de Cuellarju poslanico o napovedi svetovnega miru. Nadalje so jo prejeli predsedniki vseh držav na svetu, prvi jo je prejel takratni zvezni predsednik Kirchschräger. Poslanica je prevedena v številne jezike, v slovenščino jo je prevedel Miha Vrbinc. „Kratke, a kljub temu obsežne misli k vprašanju svetovnega miru so izziv za vsakega človeka dobre volje“, je zapisano v uvodu.

Splošna deklaracija o človekovih pravicah, sporazum o preprečevanju in kaznovanju rasnega razlikovanja in podobni ukrepi, ki zadevajo odpravo vseh oblik zapostav-

ljanja zaradi rase, spola ali vere, varstvo otrokovih pravic, zaščita vseh ljudi pred mučenjem, premagovanje lakote in nedohranjenosti, uporaba znanstvenih in tehnoloških izsledkov v interesu miru in v korist človeštvu, so le nekatere teme med več kot 40 deklaracijami in sporazumi OZN, sprejetih na razpravah te organizacije.

Poslanica o napovedi svetovnega miru navaja razisem za eno glavnih ovir za svetovni mir. „Kjer vlada razisem, je človekovo dostojanstvo tako zločinsko opljuvato, da tega zla ni mogoče odobravati z nobeno pretezo“. Nadalje poslanica vključuje neenakost med ubogimi in bogatimi, ki je vir silnega trpljenja. „Rešitev zahteva kombinirano uporabo duhovnih, moralnih in praktičnih ukrepov“, je zapisano.

Za razliko od zdravega in upravičenega patriotizma se mora po namenu poslanice nebrzdani nacionalizem uma-

kniti široki lojalnosti. Tudi verska nesoglasja so v zgodovini povzročila neštete vojne in spore in so bila velika ovira za napredek.

Zelo pomemben pogoj za svetovni mir je osvoboditev žensk, popolna enakopravnost med spoloma. „Nobena vzroka – ne moralne ne praktične ne biološke narave – ni, ki bi opravičeval tako odklanjanje. Šele ko bo ženska dobrodošla v popolnem partnerstvu na vseh področjih človeškega stremeljenja, bo ustvarjeno moralno in psihološko ozračje, iz katerega lahko vzklje mednarodni mir“.

Ob vseh omenjenih temah poslanica o napovedi svetovnega miru poudarja, da prepoved vojne ni samo stvar podpisa pogodb in zapisnikov, ampak je kompleksna naloga, ki zahteva višjo stopnjo medsebojne pomoči za reševanje problemov.

Nazadnje vladajočim in vsem, ki jim je uradno zaupana oblast, svetuje, naj bi najprej pri svojih prizadevanjih za rešitev problemov poskusili ugotoviti ustrezne principe, po katerih naj se bi potem tudi ravnali.

Viktor Žakelj predaval v Celovcu

Namesto zadržanega predsednika RK SZDL Jožeta Smoleta je pretekli petek v Mladinskem domu članom oz. odbornikom obeh osrednjih političnih organizacij o trenutni politični situaciji v Jugoslaviji predaval podpredsednik Viktor Žakelj. Odkrito je spregovoril o težavah, s katerimi se trenutno borijo tako vlada kot CK ZKJ in politični forumi jugoslovanskih republik in avtonomnih pokrajin. Žakelj je dejal, da se s težkimi problemi srečujejo na ekonomskem, političnem in mednacionalnem področju. Politik je po predavanju odgovarjal na številna vprašanja in tako razjasnil marsikatero napačno mnenje oz. informacijo.

Zvezna komisija za šolstvo: nov pritisk s Koroške!

Pritisk koroških deželno-zbornskih strank na Zvezno šolsko komisijo za spremljanje izvajanja novega manjšinskega šolskega zakona na Koroškem se krepi. Po soglasnem sklepu deželne vlade, s katerim zahteva v tej komisiji mesto in glasovalno pravico političnih zastopnikov vseh treh koroških strank, je pretekli petek deželni zbor pozval ministrico Hawličkovo, naj tej zahtevi končno ugoditi.

Glavni iniciatoriki predloga sta bili FPÖ in ÖVP, ki sta zahtevo utemeljili s trditvijo, da zvezna komisija koroških interesov ne upošteva v zadostni meri, zato je potreb-

no, da jih koroške stranke zastopajo same. Poslanec Wurmitzer (ÖVP) je trenutni sestav komisije označil kot „nevzdržen“ in govoril o „legitimni zahtevi“ koroških strank.

SPÖ je s soglasjem ponovno potrdila tristrankarski pakt v manjšinskem vprašanju, uspelo pa ji je, da je dodatni predlog FPÖ za ustanovitev koroške spremljevalne komisije potisnila „na dolgo klop“, saj predlogu ni priznala nujnosti.

Predlog FPÖ bodo v naslednjih mesecih obravnavali v pristojnem pododboru. -kan

Informativni dan 1938 – 88

Akcijska skupnost akademskega sveta „1938 – 1988“ na univerzi v Innsbrucku je pod vodstvom prof. Antona Pelinke 24. oktobra t.l. priredila „informativni dan“, na katerem sta na povabilo rektorja univerze sodelovala dr. Tone Jelen z Dunaja in angleški publicist in pisatelj prof. George Clare iz Suffolka.

V dopoldanskih urah je dr.

Tone Jelen poslušalcem pripovedoval so svojih doživetij za časa študija na tamkajšnji visoki šoli, predvsem v času od odkupacije do izbruha vojne. Doberšen del svojega časa pa je izkoristil za informiranje o stanju na Koroškem po vojni in posebej o razvoju v neposredni preteklosti.

Popoldanske ure so bile namenjene razgovorom z raz-

nimi zastopniki časopisov, zvečer pa je bilo izredno zanimivo predavanje prof. Clarea o pogledih angleške javnosti na dogajanja in razvoj v Avstriji v letih od 1938 do 1988 s še posebnim poudarkom na denacionalizaciji in njenega pojmovanja v preteklih dveh letih. Izredna udeležba publike pri debati je pokazala, da je predavatelj s to temo zadel v živo.

I. Sch.

Dežela mora končno odobriti podporo, da bo Obir lahko izvedel svoj koncept.

Obir ukrepa – kdaj bo to storila dežela?

Obravnava, ki jo je okrajno glavarstvo Velikovec sklicalo prejšnji četrtek v tovarni Obir na Rebrci, je bila – tako je izjavil sam odgovorni referent okrajnega glavarstva mag. Hosp, – „zaukazana z nadrejenih mest“. Zaključila pa se je, kakor smo poročali že v prejšnji številki našega lista, z ugotovitvijo, da Obir okolja ne ogroža „neposredno“, kar je pomenilo, da obravnava tudi ni mogla skleniti takojšnje ustavitve proizvodnje.

ANDREJ MOHAR

Ravno obratno: Čeprav so nekateri politično pristojni na deželni ravni skušali ustvariti vtis, kot da Tovarna celuloze Obir na Rebrci akutno in neposredno ogroža zdravje in življenje prebivalcev v neposredni okolici (predvsem torej na Rebrci), so morali pri obravnavi popustiti. Če že sam vodja obravnave izjavi, da je ukrepal po ukazu od zgoraj, in če sam zdravnik v študiji, na katero sta se sklicevala deželna svetnika Schiller in Scheucher, po lastnih izjavah na obravnavi nikoli ni trdil, da grozi neposredna nevarnost, potem postane kmalu jasno, da gre nekaterim politikom očitno le za to, da bi čimprej izvedli zaprtje rebrške tovarne, obenem pa rešili največji problem na Koroškem, torej tovarno celuloze v Magdalenu pri Beljaku. Tej so namreč (ne)odgovorni politiki (kljub navideznim strankarskim prerekanjem) v bistvu soglasno „zavalili“ že več kot milijardo šilingov, medtem ko so dodelitev vsakršne pomoči Obirju odlagali zdaj že več kot dve leti dolgo. Tako dolgo namreč že leži projekt za sanacijo okolja in izgradnjo Obirja na pristojnih mestih na deželni pa tudi zvezni ravni, vendar se ti forumi še do danes niso zmenili, kaj šele, da bi bil kdo izmed koroških politikov izjavil, da bo Obir dobil enako podporo kot vsa ostala podjetja iste stroke.

Višek gonje proti Obirju pa je bil vsekakor postopek po obrtniškem pravu, ki naj bi se

na željo nekaterih končal kar s prepovedjo nadaljnje proizvodnje. Toda na obravnavi v Obirju se je izkazalo, da ne morejo tako enostavno mimo resnih prizadevanj obrata, ki dobro gospodari, pa tudi mimo volje prizadetih delavcev in prebivalstva ne. Dejstvo je namreč, da je tovarna Obir deležna prav izjemne solidarnosti delavcev in vsega prebivalstva. In prav ta čas se seveda tudi vodstvo tovarne ter lastnik, združeno podjetje Slovenija papir, resno prizadevata, da bi rešila tovarno. Drugo dejstvo je, da so nekateri politiki skušali oz. še skušajo pripraviti Slovenija papir do tega, da bi za relativno majhen denar kupil 49% delnic gospodarsko neuspešnega podjetja v Magdalenu, toda prav v zavesti, da je rebrška tovarna življenjskega pomena za vso regijo, se je tudi predsednik Slovenija

„Obravnava je bila, tako je poudaril mag. Hosp, ukazana od nadrejenih oblasti. Pokazalo se je, da Obir neposredno ne ogroža zdravja in življenja ljudi. V prihodnje se bomo še bolj prizadevali, da bi zmanjšali onesnaževanje zraka. Računamo, da bomo v naslednjih mesecih in v prihodnjem letu lahko proizvajali normalno. Z okoliškim prebivalstvom smo v stalnem stiku. Ljudje si želijo, da bi Obir obratoval dalje, hkrati pa nas tudi podpirajo v prizadevanjih za uresničitev projekta. Tega bomo tudi uresničili, če nam bo tako imenovana javna roka – hitro pomagala.“

Feliks Wieser, direktor Obirja

papirja Miro Varšek že na zborovanju pred obravnavo jasno izrekel, da je njegovo združenje zainteresirano za ohranitev in razvoj rebrškega podjetja.

Morebitni sklep obravnave, da bi moral Obir zapreti, bi bil temu interesu seveda nasproten. Na srečo so morali pravniki in strokovnjaki na kraju samem ugotoviti, da Obir torej neposredno ne ogroža zdravja in življenja prebivalcev na Rebrci, ter da je tudi samo vodstvo Obirja pripravljeno, da z dodatnimi ukrepi še zmanjša stopnjo onesnaževanja okolja. Tako bo podjetje predložilo začasni katalog ustreznih ukrepov, do 15. decembra pa celotni koncept za sanacijo in izgradnjo podjetja, s finančnim načrtom vred. Zatorej velja ponovno ugotoviti, da je zdaj končno na vrsti deželna vlada, ki bi morala takoj skleniti oz. odobriti podporo za sanacijo podjetja. Tako bi Obir lahko uresničil dvoje: podjetje bi na tehnološko najvišjem nivoju zagotovilo varovanje okolja, hkrati pa bi omogočilo celi regiji tudi tisto gospodarsko stabilnost, ki jo ta nujno potrebuje.

OBZORNIK

Množičen klic po svobodi

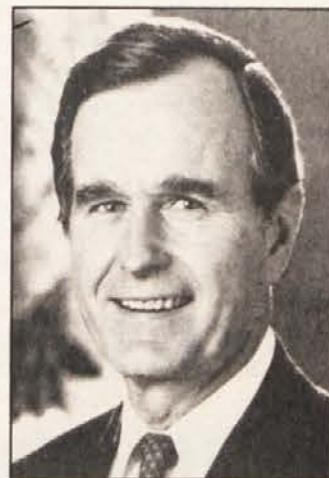
PRAGA. Ob 70. obletnici ustanovitve češkoslovaške republike je prejšnji petek nekaj tisoč prebivalcev izvedlo množično demonstracijo. Na zborovanju so vzklikali tudi ime ustanovitelja in prvega predsednika češkoslovaške republike, demokrata Masaryka, in zahtevali več svobode. Policija jih je nasilno razgnala, 87 demonstrantov pa so priprli. Posredovanje policije so demonstranti spremljali s klici „Gestapo“, uradna češka tiskovna agencija ČTK pa je sporočila, da so demonstracijo organizirale „protisocialistične sile znotraj in izven države“.

Izstrelitev „Burana“ preložena!

MOSKVA. Izstrelitev sovjetske rakete „Energija“ in vesoljskega plovila „Burana“ je bila v soboto zaradi tehničnih težav preložena za najmanj tri tedne. Energija je najmočnejša raketa na svetu, Buran pa prvo sovjetsko vesoljsko večnamensko plovilo. Computerske naprave so izstrelitev prekinile 50 sekund pred startom.

Radikalizem pri 14-letnikih

DUNAJ. Ena petina 14-letnih mladotnikov na Dunaju je pod vplivom desnega radikalizma. Od teh jih je 28 odstotkov mnenja, da je bil anšlus pred 50 leti politična in gospodarska nujnost, 58 odstotkov pa jih misli, da Avstrija tudi danes potrebuje „končno spet močnega moža, ki bi poskrbel za red“. Te podatke je pred tednom dni avstrijski javnosti predstavil dunajski učitelj Michael Lemberger, ki je pred tem izvedel anketiranje pri 1000 dunajskih štirinajstletnikih. Lemberger je še opozoril na to, da se z naraščajočo mladinsko brezposelnostjo ali pod vplivom političnih demagogov desnoekstremne tendence pri mladih lahko še stopnjujejo. Lembergerjeva študija neposredno dopolnjuje kritiko o pomanjkljivi zgodovinski in politični vzgoji v avstrijskih šolah. Podpredsednik dunajskega sveta za šolstvo Wolfgang Petrik (ÖVP) v zvezi z zaskrbljujočimi podatki ni vedel predlagati nič boljšega kot več diskusij med politiki in dijaki v šolah.

George Bush v prednosti

WASHINGTON. Volilni boj za novega predsednika Združenih držav Amerike je v zadnji in odločilni fazi. Kot iz ZDA poroča naš sodelovalec Franci Rulitz, ima po najnovejših anketah med prebivalstvom več možnosti republikanski kandidat, podpredsednik George Bush (slika zgoraj), medtem ko se možnosti kandidata demokratov Dukakisa iz dneva v dan manjšajo. Bush ima po teh anketah skoraj 10 odstotkov prednosti, kar pomeni, da bo izizvalcu iz vrst demokratov v zadnjem trenutku zelo težko nadoknaditi zaostanek in prehiteti Busha. Boj med tekmečema za Belo hišo pa dokončno še ni odločen.

ES: Fischer ne izključuje referendumu

DUNAJ. Predsednik kluba socialističnih poslancev v avstrijskem parlamentu Heinz Fischer (slika zgoraj) na tiskovni konferenci ni izključil možnosti vseavstrijskega referendumu o pristopu Avstrije k Evropski skupnosti. Dejal je, da ima to vprašanje za vso državo tako dalnosežne posledice, da je treba razmišljati o soodločanju avstrijskega prebivalstva. ÖVP se je v prvi reakciji izrekla proti, FPÖ pa je izjavo, ki je v vrstah SPÖ povzročila precejšnjo zmedo, pozdravila.

Der Stadtpräsident der Hauptstadt Chur des dreisprachigen schweizer Kantons Graubünden, Dr. Andrea Melchior (Foto rechts) hielt im Rahmen des 13. Treffens der Volksgruppen der Nachbarländer in Chur ein beachtenswertes Referat zum Thema „Europäische Charta der Regional- und Minderheitssprachen“. Dr. Melchior, Abgeordneter des Europaparlamentes in Straßbourg, erläuterte dabei im März 1988 im Europarat verabschiedete Charta, wobei er die Überzeugung aussprach, daß diese die Regional- und Minderheitssprachen entscheidend unterstützen werde. Dr. Melchior autorisierte den „Slovenski vestnik“ zur Veröffentlichung der wesentlichsten Passagen seines Referates, wobei er auch zur Problematik Territorialprinzip und der Mobilität Stellung bezog.

Europa – eine Summe von Minderheiten

„Aus gesamteuropäischer Perspektive ist jede Nation, ist jede Großregion letztlich immer auch eine europäische Minderheit. Europa existiert als Summe von Minderheiten. Die wirtschaftliche Annäherung und Vereinheitlichung im Konzept kontinentaler Märkte oder Produktionsstätten bedeutet niemals, daß es auf kultureller Ebene analoge Mechanismen oder Aktivitäten geben soll im Sinne einer Nivellierung, einer Gleichmachung. Im Gegenteil: der aufgeklärte und differenzierende Europäer von heute will bewußt Minderheitsanliegen nicht einem natürlichen Kräftefeld allein überlassen, und zwar aus dem historisch entwickelten Verständnis, daß man die kulturelle Vielfalt niemals einer eindimensionalen Dominante anvertrauen darf, sei diese Dominante militärischer, wirtschaftlicher oder ideologischer Art.“

So enthält denn auch die Charta für die Regional- oder Minderheitssprachen in Europa ganz bewußt Schutzbestimmungen, für die man völkerrechtliche Verbindlichkeit anstrebt im Rahmen der kommenden Ratifizierungsverfahren in den einzelnen Ländern. Es geht aber nicht um Schutzbestimmungen allein, es geht auch um Förderung, um Animation, um subtile Kulturpolitik. Und es geht nicht nur um die Pflege der Besonderheit, es geht auch um Spielregeln und Kommunikationsformen zwischen Mehrheit und Minderheit, zwischen Nationalsprache oder Nationalsprachen und Minderheitssprachen.

Anläßlich der Eintretensdebatte im Oktober 1987 wies der Berichterstatter zu Recht darauf hin, daß es als Widerspruch empfunden werden könnte, daß man einerseits einen einheitlichen europäischen Binnenmarkt ab 1992 entwickeln wolle mit allen damit verbundenen politischen

Integrationsprozessen, und andererseits für den kulturellen Partikularismus zusätzliche Anstrengungen unternehmen wolle. Man stand vor der politischen Frage, „ob ein betontes Eintreten des Europarates für die Regional- und Minderheitssprachen geeignet sei, das von ihm angestrebte Zusammenwachsen Europas zu fördern, oder ob man da zu befürchten hätte, daß das Gegenteil eintreten würde“ (Berichterstatter Herbert Kohn, BRD).

Doch man war beinahe einhellig der Überzeugung, daß jene Grundsätze und Erkenntnisse, die für die europäische Kultur allgemein gelten, auch Gültigkeit für die Sprachenvielfalt im besonderen haben müssen. Die Charta betont in Ziffer 5 denn auch ausdrücklich das Integrationsprinzip, wonach Schutz und Förderung der regionalen Sprachen weder der Integration noch dem leichten Kontakt zwischen den Völkern schaden dürfe.

Ich betrachte das diesjährige Treffen der Volksgruppen der Nachbarländer geradezu als Beweis, daß diese These des Europarates Realität sein kann und damit nicht utopisch ist.

Ich weiß, daß innerhalb der verschiedenen Delegationen sprachwissenschaftliche Persönlichkeiten von ihrem Engagement her politische Lösungen nie als existentielle, höchstens als relative Beiträge empfinden können. Sowohl der Europarat als auch die einzelnen Mitgliedstaaten wären aber überfordert, wollte man auf sprachwissenschaftliche Probleme oder gar Kontroversen konkret Bezug nehmen. Nur in Ausnahmefällen kann die politische Verantwortung und das fachspezifische Detailwissen in einer Person vorhanden, verankert und wirksam gemacht werden.

Das politische Szenario des

Europarates hat mit dieser Charta aber zum Ausdruck gebracht, daß die Förderung und Pflege der Regional- oder Minderheitssprachen in Europa ebenso bedeutsam sein kann, wie die Anliegen der europäischen Sozialcharta oder wie die Autonomieprinzipien in der europäischen Charta der kommunalen Selbstverwaltung. Was aus europäischer Sicht sekundär oder marginal wäre, würde niemals in Form einer völkerrechtlich verbindlichen Charta gefördert oder wahrgenommen. Man hat aber für die Regional- oder Minderheitssprachen auch keine bloß propagandistische oder vage idealistische Sonderbehandlung gewählt. Die große Mehrheit der Delegierten im Europarat empfindet Europa nicht als nivellierten Kontinent, sondern als bleibende Vielfalt, trotz der wirtschaftlichen, technologischen und teilweise auch militärischen Vereinheitlichungen.

Der politische Integrationsprozeß bezieht sich gerade nicht auf das kulturelle Erbe im Sinne einer totalen Vereinnahmung oder einer globalen Anpassung. Hier wird die Summe von Besonderheiten als Wert empfunden, und nicht die geographische Dimension eines Kulturraumes. Europa als Markt, als Verkehrs- oder als Agrardimension kann niemals eine Vorlage sein, eine vereinheitlichte europäische Kultur kreieren zu wollen. Für einen solchen Prozeß müßten wir unser Erbe demontieren, verdrängen oder zerstören, müßten die spezifischen Bindungen und Impulse neutralisieren, müßten letztlich wie Orwell'sche Menschen daran glauben, daß es einmal eine Kultur gebe, die man als massenpsychologisches Reflexprogramm überall praktizieren könne.

Der Europarat hat gute Sensoren, um für jedes Anliegen auch die geeigneten In-

strumentarien anzustreben. Im Ausschuß „Strukturen und Finanzen“, dem ich anhöre, da werden Ausgleich angestrebt, wird die Erweiterung volkswirtschaftlicher Dimensionen projiziert, aber im Kulturausschuß, da zählt, was echt ist, was Qualität hat, was Originalität hat, da zählt niemals die Masse oder Dimension, sondern immer nur die Besonderheit, die Einmaligkeit, die bestimmbare Herkunft, das Typische, das Beheimatbare.

Das Kongreßthema „Territorialprinzip und Mobilität“ ist sehr aktuell. Unterschiedlichste Voraussetzungen und unterschiedlichste Erfahrungen müssen hier zwangsläufig zu Kontroversen führen. Die europäische Charta über die Regional- oder Minderheitssprachen in Europa hat diese Schwierigkeiten, diese Möglichkeiten und Grenzen auch kritisch klären müssen. Der Erlaß der Permanenten Konferenz der Regionen und Gemeinden kann nur für jene Regional- und Minderheitssprachen Gültigkeit erlangen, die von Staatsangehörigen über eine lange Periode gesprochen werden.

Diese Charta kann damit nicht angesprochen werden für die Sprachen oder Kommunikationsprobleme der Gastarbeiter oder Wanderarbeiter, die Charta kann ebensowenig Bedeutung haben für Asylanten und sonstige Zugewanderte. Diese klaren Abgrenzungen sind keineswegs chauvinistisch begründet, sondern Einschränkungen, die nötig sind, um überhaupt zu politisch vollziehbaren Spielregeln zu gelangen.

Ob Minderheitssprachen auch in der Mobilität existieren und sich weiter entfalten können, ist ein zentrales Thema, weil nicht alle Minderheitssprachen über ein klar bestimmtes und abgrenzbares Territorium verfügen

können. Der zuständige Ausschuß des Europarates hat sich in dieses Thema nicht weiter vertieft, sondern ist einfach aufgrund der Anhörung von der Feststellung ausgegangen, daß es Beispiele gibt, bei denen das Territorialprinzip funktionieren kann, daß aber internationale und nationale Mobilitäten, Bedürfnisse und Anforderungen dieses Prinzip gesamt-europäisch beachtlich relativiert haben.

Wenn man Prinzipien durch Sachzwänge dauernd relativieren muß, dann werden sie zur Etikette für etwas, das einmal so war, nun aber in Veränderung begriffen ist. Ein funktionierendes Territorialprinzip ist sicherlich kulturell eine Chance, daß etwas in sich ruht, daß sich etwas ungestört von äußeren Einflüssen entwickeln kann. Aber die Mobilität ist auch ein Phänomen unserer Zeit, mit all seinen Auswirkungen, die sehr unterschiedlich sein können, die auch sehr unterschiedlich empfunden und bewertet werden.

Der Europarat hat hier keine Möglichkeit gehabt, die unterschiedlichsten Modell-erfahrungen aus den einzelnen Nationen zu gesamteuropäischen Thesen zu verarbeiten. Es gehört geradezu zur Disziplin und zur Selbstkritik, daß man spezifische Erfahrungen respektiert und anhört und sie nie abschließend von außen interpretieren will.

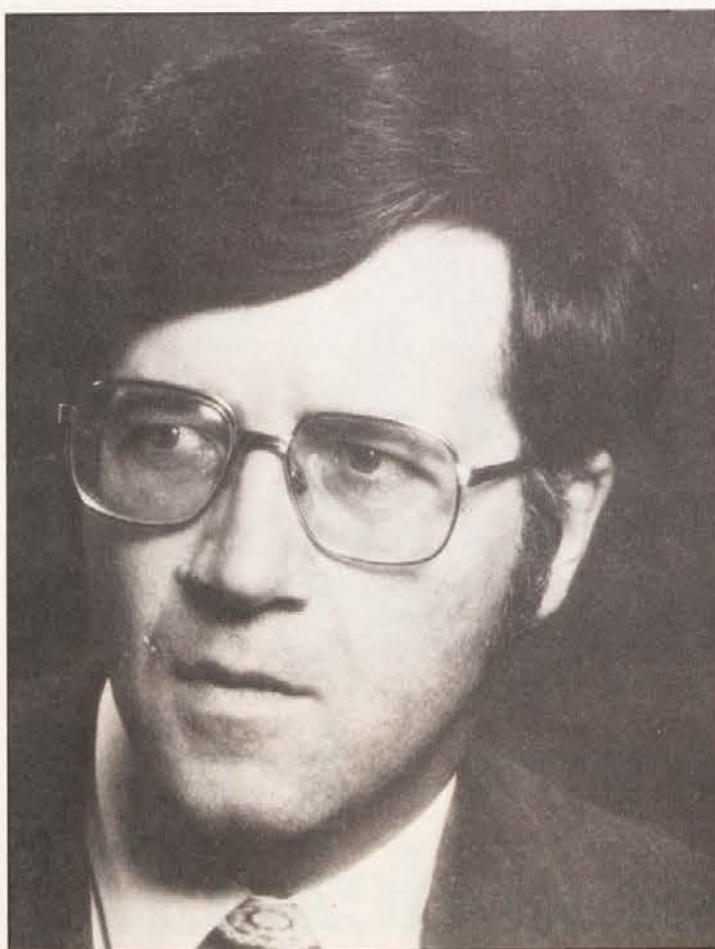
Engagierte Vertreter von Regional- oder Minderheitssprachen vermissen möglicherweise kulturhistorische Bezüge, empfinden die Bemühungen des Europarates als politisch-formal, gut gemeint, aber ohne Wirkung. Sollte sogar der Verdacht bestehen, die Delegierten in Straßburg würden nur theoretisieren, und zwar ohne politische Praxis in Bezug auf Sprachenproblematik, dann muß ich darauf hinweisen, daß im Europarat sprachpolitische Aktualitäten in unterschiedlichen Varianten anfallen, vertreten und diskutiert werden.

Der Europarat wird sich aus seiner politischen Funktion heraus mit Problemen von Sprachgemeinschaften immer wieder auseinandersetzen müssen, in unterschiedlichsten Varianten und in unterschiedlichsten Konstellationen. Von dieser Erfahrung waren die Delegierten in Straßburg geprägt, als sie im März 1988 der Entschließung 192 über die Regional- und Minderheitssprachen in Europa zugestimmt haben, die drei zentrale Anliegen vertritt:

- Schutzmaßnahmen, um das Verschwinden von Regional- und Minderheitssprachen nach Möglichkeit zu verhindern

- Maßnahmen gegen Diskriminierung von Angehörigen sprachlicher Minderheiten

- besondere Förderungsmaßnahmen im Bereich der Medien, des Schulwesens und der Kulturpflege.

Ein schwerer Schlag gegen die Volksgruppe

Als „schweren Schlag gegen die Lebensinteressen der slowenischen Volksgruppe in Kärnten“ bezeichnete die Kommission für Minderheitenfragen der Sozialistischen Allianz Sloweniens das am 8. Juni 1988 vom österreichischen Parlament beschlossene Minderheitenschulgesetz für Kärnten.

An der Sitzung der Kommission nahmen seitens der beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen die Obmänner Dipl.-Ing. Feliks Wieser (Zentralverband slowenischer Organisationen) und Dr. Matevž Grile (Rat der Kärntner Slowenen) teil.

Komitee zu Schülerzahlen: Gesamtzahl ist absolut gefallen

Das „Überparteiliche Komitee zur Verteidigung der zweisprachigen Schule in Kärnten – Nadstrankarski komite za obrambo dvojezične šole na Koroškem“ nahm in einer Presseaussendung zu den Medienberichten über die Zahl der zum zweisprachigen Unterricht angemeldeten Schüler Stellung und betonte, daß die in einigen Medien veröffentlichte Behauptung, daß heuer an den Südkärntner Volksschulen über 50 Schüler zusätzlich zum zweisprachigen Unterricht angemeldet sind, nicht den Tatsachen entspreche. Im Vergleich zum vergangenen Schuljahr sei die Gesamtzahl der Anmeldungen in Wirklichkeit – trotz höherer Anmeldeziffern in der Vorschulstufe – absolut gefallen.

„Wenn die derzeitige Lage laut Landesschulrat als 'stabil' bezeichnet wird, so ist dies ein Verdienst der zweisprachigen Lehrer und Eltern, die in Eigeninitiative bemüht sind, die schlimmsten Auswirkungen des Trennungsmodells abzuschwächen“, schreibt das Komitee und weist darauf hin, daß alle Erfahrungen bei der Einführung des Trennungsmodells den unsozialen und unpädagogischen Charakter desselben bestätigen haben.

Kulturtag der Kärntner Slowenen in Maribor

In Maribor in Slowenien beginnen heute die „Kärntner Kulturtag“ der Kärntner Slowenen, die von den kulturellen und gesellschaftspolitischen Organisationen Maribors veranstaltet werden. Das Einführungsreferat hält Dr. Theodor Domej vom Slowenischen Wissenschaftsinstitut zum Thema „Die Kärntner Slowenen und das Jahr 1938“ (11 Uhr, Universität Maribor), um 17 Uhr steht ein „Kärntner Abend“ aus

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Begleitkommission zum Minderheitenschulgesetz: Landtagsparteien verstärken Druck auf Wien!

Der Druck auf die Begleitkommission des Bundes zum Minderheitenschulgesetz verstärkt sich weiter. Nach dem Beschluß der Kärntner Landesregierung, die vor einigen Wochen die Aufnahme von Vertretern der drei im Kärntner Landtag vertretenen Parteien in diese Kommission beschloß, forderte vergangene Woche nun auch der Kärntner Landtag einstimmig Frau Bundesminister Dr. Hilde Hawlicek auf, diese Kommission mit Vertretern der drei Landtagsparteien nachzubestimmen.

Als Begründung nannten SPÖ, ÖVP und FPÖ, daß die „derzeitige Zusammensetzung die Interessen Kärntens nicht gewährleisten und daher die drei Landtagsparteien in dieser Kommission vertreten sein müßten.“

Der Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten hatte sich entschieden gegen eine derartige Nachbesetzung ausgesprochen, da ein derartiger Schritt nur zur Verpolitisierung der Kommission führen würde.

Auch die von der FPÖ in der Vorwoche im Kärntner Landtag geforderte Installation einer eigenen Kärntner Begleitkommission zum Minderheitenschulgesetz beim

Landesschulrat für Kärnten – der Antrag wurde zur Beratung an den Ausschuß für Volksgruppenangelegenheiten zurückverwiesen – stelle nichts anderes als den Versuch dar, den politischen Druck gegenüber Wien noch weiter zu verstärken, wurde seitens des Zentralverbandes erklärt.

Zum FPÖ-Antrag nahm auch KPÖ-Landessekretär Wolfgang Bürger Stellung. Er meinte, daß eine derartige Kärntner Kommission eine „Politkommission des Kärntner Heimatdienstes“ wäre. Die drei Landtagsparteien FPÖ, ÖVP und SPÖ setzen damit „die unselige Tradition der sogenannten Landespädagogikkommission fort,

Die Seite für unsere deutschsprachigen Leser/innen

die fern von Erkenntnissen der Erziehungswissenschaft die Wünsche der deutschen nationalen Kräfte festschrieb.“ Wolfgang Bürger: „Anscheinend hat das neue Schulgesetz nicht zu einem „Neuen Dialog“ der beiden Volksgruppen geführt, sondern den Appetit von Kriemhild Trattning und Co. nach weiteren Schritten zum Abbau der Zweisprachigkeit vergrößert. Es sei bedauerlich, daß

Landeshauptmann Dr. Peter Ambrozy die Linie seines Vorgängers Wagner fortsetze und in der Minderheitenfrage wieder den kleinsten gemeinsamen Nenner mit der Haider-FP suche“, heißt es in der Presseaussendung der KPÖ-Kärnten.

„Lichtenstein-Preis 1988“ für Lyrik an H. Stromberger

Der junge Klagenfurter Lyriker Helge Stromberger, Autor des im Drava-Verlag erschienenen Buches „Die Ärzte, die Schwestern, die SS und der Tod“ über Euthanasieopfer des NS-Regimes im LKH Klagenfurt, wurde vergangene Woche in der Schweiz für sein originell freches Gedicht mit der mehrfach wiederkehrenden Zeile

„Kaufen Sie dieses Gedicht“ mit dem mit 5000 Schweizer Franken dotierten „Lichtenstein-Preis“ für Lyriker 1988 ausgezeichnet. Die international zusammengesetzte Jury mußte nicht weniger als 3200 Gedichte von mehr als 600 Autoren bewerten. Der „Slovenski vestnik“ gratuliert Helge Stromberger herzlich.

Helge Stromberger

Krankenhauspädagogik: Erster UNESCO-Kongreß in Ljubljana

Die Universitätsklinik in Ljubljana (Univ. Prof. Pavle Kornhauser) war Schauplatz des Ersten Europäischen Seminars für Erziehung und Unterricht im Spital. Teilnehmer aus 19 Staaten diskutierten aktuelle pädagogische und organisatorische Fragen.

An diesem Kongreß – er stand unter der Patronanz der UNESCO – nahmen auch Pädagogen aus Kärnten teil. Sie unterrichten Kinder im Krankenhaus, und konnten in Ljubljana ihre Erfahrungen mit dem neuesten Stand der Krankenhauspädagogik in anderen Staaten Europas vergleichen.

Facit des Seminars für die Österreicher: Die Krankenhauspädagogik in Österreich und

Obir-Konzept wird bis Mitte Dezember in Detail vorliegen

Die Gewerbeverhandlung von vorigem Donnerstag förderte es zu Tage: bei der Zellstofffabrik Obir in Rechberg besteht keine unmittelbare Gefährdung der Umwelt und des Lebens. Also disqualifizierten sich auch die Angriffe und die überstürzte Eile einiger verantwortlicher Kärntner Politiker gegen das Werk, von dem die ganze Region abhängig ist, von selbst. Es wurde offensichtlich, daß es einigen sehr recht wäre, wenn das Werk in Rechberg geschlossen würde, um etwa die Misere in Magdalen besser zudecken zu können.

Fazit der Verhandlung vor Ort: die Werksleitung verpflichtete sich, von sich aus Vorschläge für eine weitere Eindämmung bzw. Reduzierung der Schadstoffe zu sorgen, sowie bis Mitte Dezember einen detaillierten Sanierungs- und Ausbauplan (inklusive des Finanzierungskonzeptes) vorzulegen. Im Werk wird ferner eine Meßstation installiert.

Am Rande der Gewerbeverhandlung kam es auch zu einigen Ungereimtheiten. So wurde den Verantwortlichen des Werkes die Ladung zur Verhandlung, die um 9 Uhr begann, erst um 11 Uhr zugestellt. Noch schwerer aber wiegt, daß Landesrat Schiller im Rundfunk schon um 13 Uhr berichtete, was die Verhandlung erbracht hat, während diese selbst erst gegen 17 Uhr beendet wurde. Ungereimtheiten also, die jedoch zu denken geben. Will den die Regierung das Werk, für welches Arbeiter und die Bewohner des Gebietes entschlossen kämpfen, tatsächlich zum Schließen treiben. Anders ist es wohl kaum verständlich, warum das Land gerade im Fall Obir nicht bereit ist, Subventionen in gleicher Höhe wie in anderen Fällen derselben Branche zu gewähren.

Proteste gegen die Verleihung des Kulturpreises an F. Sitte

Mit sechs Gegenstimmen (3 SPÖ, 2 Villacher Grüne, 1 KPÖ) beschloß der Villacher Gemeinderat am 28. September d. J. die Verleihung des „Kulturehrenpreises der Stadt Villach“ an den Journalisten Fritz Sitte. „Mit Fritz Sitte würde einem Mann der Kulturpreis vergeben werden, der ein weittragendes internationales Renommee auf dem Gebiet vor allem der zeitgeschichtlichen Journalistik hat“, heißt es u. a. in der Begründung.

Noch am Tag des Beschlusses protestierte der ÖIE mit Flugblättern und einem Transparent gegen die Verleihung des Kulturpreises an

Fritz Sitte. Im Flugblatt des ÖIE wird darauf hingewiesen, „daß bei Rezensionen von Sitte-Büchern in außerkärntnerischen Medien Begriffe „rassistisch“ und „demagogisch“ überwiegen. Weiters macht der ÖIE darauf aufmerksam, daß Vorurteile durch Falschurteile Sittes bestätigt werden und daß „auch unterschwelliger Rassismus zur Diskriminierung führt“.

In einem Brief an Bürgermeister Helmut Manzenreiter (SPÖ) sprachen sich auch zwei SPÖ-Mitglieder des außenpolitischen Ausschusses im Nationalrat gegen den Gemeinderatsbeschuß.

bor mit einem Konzert des gemischten Chores „Rož“ aus St. Jakob im Rosental fortgesetzt.

Den Abschluß der Kulturtag der Kärntner Slowenen bildet die Aufführung des Stückes „Tolmun in kamen – Nicht wahr, Johann!“ im Kulturhaus Svečina (Beginn 19 Uhr) durch die Theatergruppe „Dobra“ des slowenischen Kulturvereines aus Fürnitz.

Anlaß des 60-Jahr Jubiläums des „Klubs der Kärntner Slowenen in Maribor“ unter Mitwirkung des Mädchenchores aus St. Filippen im Jauntal auf dem Programm. Am Abend wird dann die Ausstellung „Die Kunst unserer Vorfahren“ im Maribor Museum eröffnet.

Morgen Samstag werden die „Kärntner Kulturtag“ in Maribor um 18 Uhr im Slowenischen Volkstheater Mari-

Mladi in starejši varčujejo pri Zvezi-Bank.

Teden varčevanja

Da so slovenske bančne ustanove in posojilnice zares pravi naslov za denarne zadeve, sta je dokazala tudi minuli teden varčevanja in svetovni dan varčevanja. Na slovenskih posojilnicah, ki jih najdemo kar v 31 krajih na Koroškem, se je kar gnetlo mladih in starejših varčevalcev, katere so vedno vljudni uslužbenci posojilnic in Zveze-Bank ob tej priložnosti nagradili z lepimi darilci. Iz njihove centrale smo izvedeli, da je letošnja vsota vlog v tednu varčevanja napram lanskemu

letu še narasla, ter da je posojilnice in Zvezo-Bank obiskalo več ljudi kot v istem času lani. Vsekakor je to lep uspeh za naše bančne in posojilniške ustanove, saj so tako dokazale, da so si med ljudmi ustvarile dober glas.

V Zvezi slovenskih zadrug pa se pripravljajo na redni občni zbor, ki bo v torek, 8. novembra. Na njem bodo med drugim obravnavali poročili upravnega in nadzornega odbora, zaključni račun za leto 1987 ter sklepali o uporabi dobička.

Protesti uspešni: ORF bo „Arbeidersago“ posnel!

Na skupnem zasedanju ORF in ZDF so končno sprejeli pozitivno odločitev: televizijski hiši iz Avstrije in Nemčije bosta skupaj posneli projekt *Arbeidersage* do konca – tako, kakor je bilo to pred leti pogodbeno sklenjeno.

IGOR SCHELLANDER

Duhovna očeta in avtorja zgodbe o delavstvu (*Arbeidersage*) Peter Turrini in Rudi Palla si lahko oddahneta. Ni bilo lahko razvozlati zaplete v zvezi z njuno novo TV-nadaljevanke. Avtorja sta se morala dejansko boriti proti nevidnemu sovražniku, saj se tako v vrstah vplivnih politikov kakor tudi v krogu odgovornih vodij ORF nihče ni javno in jasno izrekel proti načrtovani produkciji. Avtorja sta leta 1983 skupno z režiserjem Dieterjem Bernerjem dobila naročilo od ORF, da pripravita šest nadaljevanj *Arbeidersage*. V preteklih letih so se pojavljale govoriče, da Turrini in Palla preveč temeljito brskata po umazanem perilu avstrijske, zlasti socialdemokratske politike preteklih treh desetletij in da bo temu primerno treba pričakovati nasprotovanja z raznih strani. Dejansko so se kmalu za tem začeli veljaki avstrijskega javnopravnega RTV-monopolista, ki so odgovorni za program, nekako vmešavati – čemur bi lahko rekli cenzura – pod

pretvezo pač, da bi se sicer nekateri bivši in sedanji politiki lahko prepoznali v posameznih ključnih vlogah nadaljevanke ter zato vložili tožbo. Pritisk se je stopnjeval, Wolf in der Maur, ki je kot nekdanji programski intendant dal naročilo za snemanje, je bil že zdavnaj odžagan, njegov naslednik Marboe je vse kaj drugega kot navdušen nad projektom.

4. julija je vodja oddelka ORF za televizijske igre Michael Kehlmann sporočil Turriniju, da po končanem snemanju dveh delov „Die Verlockung“ in „Müllomania“ ORF ne namerava več posneti ostalih štirih nadaljevanj. Uradna utemeljitev se je glasila: premalo denarja, poleg tega pa naj bi bil tudi nemški pogodbeni partner ZDF nezainteresiran... Oboje je bila kajpak samo slabo inscenirana laž, kajti ZDF je že kmalu nato demantiral ter potrdil, da je še kako zainteresiran za delo Turrinija in Palle. Pojavili so se prvi protesti v javnosti in medijih. Kehlmann je kmalu dodal bolj transparentne argumente kot npr.: da je

Arbeidersage „politično sporna“, da ima Turrini „staro-očetovsko-stalinistična stališča“ in da je ob tem še levičarski sektaš. Hkrati pa je kar jasno povedal, da oddelek pod njegovim vodstvom ne bo privolil na snemanje.

V začetku oktobra sta Turrini in Palla na tiskovni konferenci seznanila javnost z vsemi zapleti in ozadji tega poskusa politične in umetniške cenzure. Direktor dunajskega Burgtheatra, bojeviti Nemec Claus Peymann, je v primeru dokončne odpovedi s strani ORF ponudil svoje gledališče za odrsko uprizoritev celotne *Arbeidersage*. Protesti javnosti po tiskovni konferenci obeh umetnikov ter pozitivna reakcija televizijske publike na prvo epizodo *Arbeidersage* (Müllomania, oddaja 5. 10. 88) so očitno le privedli do preobrata v ORF. Že pred skupnim zasedanjem s predstavniki nemške osrednje televizije (ZDF) je bilo iz palače na dunajskem Königlbergu slišati, da bo precej odvisno od želja nemškega partnerja in koproducenta. S tem izgovorom so si zagrizeni preperevalci očitno le olajšali privolitve za nadaljevanje snemanja ostalih štirih delov *Arbeidersage*. Projekt naj bi bil končan do leta 1992.

Müllomania: odpadki, politika in denar

Peter Turrini in Rudi Palla v svoji nadaljevanke o delavstvu (*Arbeidersage*) razkrivata ozadja znamenitega dunajskega škandala z odpadki. Spreten podjetnik ustanovi in proda mestu tovarno za predelavo smeti in odpadkov gospodinjstev, iz katerih naj bi zopet pridobivali za industrijo potrebne surovine. Nekaterim novinarjem in strokovnjakom postane kajpada hitro jasno, da gre pri tem za goljufijo večje kategorije. Zapleti, transakcije z milijoni, korupcija, prikrivanje polomije, intrige in boj korumpiranih pristojnih (socialdemokratskih) komunalnih politikov za oblast – vsa ta dogajanja, ki so pred leti dejansko zaposlovala avstrijske medije in politične funkcionarje, spet zaživijo v spretno obdelani režijski zasnovi obeh avtorjev *Arbeidersage*. Müllomania je

logično in časovno zaključeni zadnji del šestdelne nadaljevanke, ki osvetljuje postaje razvoja avstrijskega delavstva vse od petdesetih do začetka osemdesetih let. Obljuba socialdemokratskih politikov – vzorna rešitev problema z odpadki – ni nič drugega, kot velika potegavščina. Osrednja oseba v nadaljevalkah – delavec in poznejši (socialdemokratski) politični funkcionar Rudi Blaha ob zadregi s 'tovarno odpadkov' dokončno doživi brodolom svojih političnih voditeljev. Hkrati pa je to tudi njegov lastni moralni propad, saj ob koncu sam spozna, da je že zdavnaj pozabil na svoje idealistične smotre in da je zaradi molčanja in tihega sodelovanja za polomijo soodgovoren tudi sam.

Rudi Palla/Peter Turrini, Müllomania, Europaverlag, Dunaj 1988. 80 strani z ilustracijami, 118 silingov.

Obvestilo

Slovenska prosvetna zveza sporoča, da daje v najem poslopje z zemljiščem (850 m² površine) v Podlublju, kjer je bila prej tiskarna DRAVA. Interesenti naj se javijo pisмено ali po telefonu v pisarno Slovenske prosvetne zveze v Celovcu.

Tudi na posojilnicah je bila velika gneča.

Zakaj naj bi se spremenili?

Zakaj naj bi se moški spremenili, zakaj prevzemal nove odgovornosti (ki jih je dosedaj imela žena), če je na prejšnji način bolj enostavno? Tudi naprednejši moški, ki si ne želijo podrejenosti ženske v osebnih in družbenih odnosih, le težko spremenijo svoje ravnanje. To je bila ena izmed žalostnih ugotovitev sobotnega kulturnega večera v bivšem komunikacijskem centru v celovski Reitschulgasse 4. Kulturno društvo Pri Joklnu

in referat za ženska vprašanja Visokošolske zveze na univerzi v Celovcu sta vabila na večer z znano avstrijsko novinarko Erico Fischer in njenim možem Martinom. Erica je brala iz svoje nove knjige „Mannhaft“ (Možato), v kateri se avtorica pogovarja s številnimi moškimi v starosti okrog 40 let. Martin pa je iz zvokov in šumov, ki jih oddajajo in spuščajo moški vsak dan, in iz diapozitivov sestavil razburljiv „Manifest proti falokratiji“.

TRIBUNA BRALCEV

Iskreno vam čestitam!

Zelo sem vesel, da ste se odločili za dvakrat tedensko izhajanje lista. Z njim sem od njegove prve številke. Reči moram, da mi je Vestnik najzvestejši informator, kajti tisti, ki me poznate, veste, da sem zelo povezan s Koroško, na katero me veže tisoče lepih spominov. Mnogo Korošcev poznam in med njimi imam veliko tovarišev, zato so mi vaše vesti dragocene.

Veseli me tudi, da ste delno dvojezični, s tem ste se bolj približali nemško govorečim prijateljem. Preberem ves časopis, tudi šport, in veselim se uspehov znancev. Vsi ne moremo biti kulturniki, kar je sicer moja domena. Vesel sem uspehov tistih, ki vztrajajo na plemenitem kulturnem delu. Vsem iskrena hvala!

Iskrena zahvala tudi vsem novinarjem ter lepe pozdrave vsem znancem!

Silvo Ovsenk, Kranj

„Was noch zu sagen ist“ je naslov antologije Ericha Frieda, v kateri je večina pesmi (tako Friedovih, kakor tudi ostalih avtorjev) prvič objavljenih. Erich Fried predstavlja liriko in prozo avtorjev, ki so sodelovali na literarnih dnevih v Wiesbadenu. Srečanje je bilo deležno velike pozornosti javnih občil. Zbirko je uredila Claudia Hahm, s kritičnimi jedkanicami pa jo

Kritika in poziv

je grafično oblikoval Michael Helm.

V Wiesbadenu so sodelovali nemško govoreči avtorji, katerim je skupna kritika razmer v deželi, ogorčenje in poziv k uporabi. Skupna jim je želja, da povedo nekaj o Nikaragvi in Južni Afriki, o zabitosti in netoleranci doma in kjerkoli drugod po svetu. Temu primeren je tudi izbor objavljenih besedil, med njimi tudi prispevkov Janija Oswaldala v nemškem prevodu. Že v predstavitvi sami je navedena travmatična pot „koroškega“ besednega ustvarjalca.

Osrednja spominska svečanost je bila v Šentrupertu pri Velikovcu. Spominski govor je imel predsednik ZKP Janez Wutte-Luc.

Ob Dnevu mrtvih – spominska svečanost v čast padlim borcem

Ob Dnevu mrtvih naše misli uhajajo k tistim, ki niso več med nami. V molku, s prižiganjem sveč in krašenjem grobov, s cvetjem vsem umrlim izpričujemo naše spoštovanje in zavest, da v spominu živijo z nami. Tako pokopališča in druga spominska obeležja v tem času postanejo mesta shodov, saj ima skoraj vsak človek neke pokopanega svojca, ki mu je drag in blizu tudi v smrti.

Širom naše zemlje pa je tudi mnogo grobišč in spominskih obeležij, kjer so pokopani padli borci in žrtve fašizma. Preko 500 partizanov, ki so padli v borbi proti fašizmu počiva od Svinške planine preko Podjune, Roža in Gur tja do Ziljske doline. Te grobove so v minulih dneh obiskovali predstavniki Zveze koroških partizanov, generalnega konzulata SFRJ ter borčevskih združenj iz matične Slovenije in jim s polaganjem vencev izkazali svoje spoštovanje in trajen spomin.

Zveza koroških partizanov je preteklo soboto priredila centralno spominsko svečanost v Šentrupertu pri Velikovcu, kjer počiva nad 80 borcev osmih narodnosti, ki so padli v boju proti nacifašizmu. Vabilu se je odzvalo mnogo bivših koroških partizanov s Koroške, prišle pa so tudi delegacije združenj borcev iz obmejnih občin v Sloveniji, pa tudi mnogi koroški rojaki, ki se zavedajo, kaj pomeni živeti v svobodi in kolikšna je zanjo cena smrti. Prišli so tudi pevci moškega zbora „Foltej Hartman“ pliberške Edinosti, ki so pod vodstvom Boža Hartmana zapeli nekaj komemorativnih pesmi.

Na svečanosti je spregovoril predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc, ki je dejal, da take svečanosti ne smemo smatrati kot običajne navade, temveč kot moralno dolžnost vseh poštenih demokratov, da se spomnimo vseh padlih borcev in žrtev fašizma, ki počivajo širom Koroške, posebno pa je

spregovoril o žrtvah, ki počivajo na šentrupeškem pokopališču. Nadalje je dejal, da je bila ta svoboda priborjena s težkimi žrtvami in opozoril na številna grozodejstva, ponižanja in strahote po gestapovskih zaporih, koncentracijskih taboriščih in na zločine storjene nad ranjenimi in ujetimi partizani.

Luc je ob tej priložnosti dejal, da je ZKP vsa povojna leta opozarjala in še opozarja, da težko priborjen 7. člen

ADP še ni izpolnjen in da merodajne politike v deželi in državi pa tudi pristojne forumi v Sloveniji tudi opozarja, da popuščanje nacionalističnim in nedemokracijskim elementom ne bo privedlo do zadovoljive rešitve manjšinskih vprašanj na Koroškem. Končno pa je Janez Wutte-Luc apeliral na mlado generacijo, naj stopa po stopinjah svojih očetov in mater in se bori za dokončno dosego narodnostnih pravic.

„Ljubljanska banka“ se je predstavila na Dunaju

Največjo denarno ustanovo (s preko 400 poslovnimi enotami) v Jugoslaviji, „Ljubljansko banko“, je pretekli petek na srečanju Dunajskega krožka predstavil Peter Pesel, vodja dunajskega informacijskega biroja Ljubljanske banke.

Informacijski biroji, je dejal Pesel, so podaljšana roka bančne centrale v Ljubljani. V evropskih državah jih je 26, v Avstriji pa so v Celovcu, Salzburgu in na Dunaju.

Informacijski biroji ne poslujejo v smislu navadnih bančnih filijal. Njihova naloga je informiranje, posredovanje storitev, predvsem pa zbiranje in upravljanje z denarjem (jugoslovanskih) združenih delavcev, katerim Ljubljanska banka v tujini nudi za dva do štiri odstotke večje obresti kakor domicilne bančne ustanove. Finančno tehnično plat pri opravljanju bančnih poslov je na Dunaju prevzela „Zentralsparkasse und Kommerzbank“, ki tesno sodeluje z Ljubljansko banko.

Razprava v „Dunajskem krožku“ se je dotaknila tudi gospodarskih problemov Slovenije in Jugoslavije, ter neustavljivega padca dinarja.

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 2. 11. 1988

		dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$	12,20	12,50
za 1 angleški funt	£	21,55	22,75
za 100 franc. frankov	f	200,55	210,50
za 100 ital. lir	Lit	0,92	0,97
za 100 dinarjev	DIN	0,25	0,33
za 100 švic. frankov	sfr	823,00	843,00
za 100 holand. guldnov	Hfl	615,00	631,00
za 100 nemških mark	DM	694,10	710,50

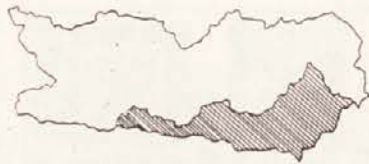
Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO

8 16 31 32 34 43 (37)
Joker: 716014 b.j.

TOTO

222 1X2 X11 X21
Stava: 1:2, 0:2, 1:3, 3:1 b.j.

V ZRCALU

Stara šola v Selah je izginila

SELE. – Že pred dvema letoma so se v stenah stare ljudske šole v Selah pojavile globoke razpoke. Prav zaradi tega so jo morali že pred več kot enim letom izprazniti in jo zapreti. Od takrat dalje imajo ljudsko-šolski otroci pouk v kulturni dvorani farnega doma, kjer pa so prostori zelo tesni. Učitelji, starši pa tudi otroci se že od vsega začetka pritožujejo, da od takrat dalje na tej šoli ni več resnega in urejenega pouka. Še starejši kot težave učiteljev in otrok v „novi“ zasilni ljudski šoli pa so obljube pristojnih deželni oblasti, da bodo v Selah postavili novo šolo. Toda doslej še ni znan niti kakršenkoli načrt. Nekateri, tako nam poročajo iz Sel, se celo že bojijo,

da bodo morali otroke pošiljati v Borovlje. Toda nekaj so v Selah že naredili: pred nekaj dnevi so staro šolo podrli, tako da danes na staro poslopje spominja le še majhen madež sredi sicer s travo zaraslega polja.

Bodo prodali tudi Peco?

PLIBERK. – Koroška družba gorskih žičnic (Kärntner Bergbahnen) nadaljuje z razprodajo doslej javnih žičnic v koroških gorah. Kupci so v glavnem privatniki, ki si obetajo po eni strani večje dobičke iz obratovanja vlečnic v krajih zimskega turizma, po drugi pa so zavohali, kako bi poceni prišli do naprav, ki so ob postavitvi stale mnogo več denarja. Med zadnjimi dejanji pa hočejo zdaj prodati tudi Peco. Glavna zagovornika te razprodaje sta deželni svetnik Rauscher in pliberški podžupan Oschmütz. Rauscher vabi morebitne kupce s tem, da obljublja deželne subvencije za razvoj smučarskega področja na južnem Koroškem. O svojem projektu prekomejnega smučarskega centra pa ni več kaj slišati.

Ostra obsodba

BISTRICA V ROŽU. – Župan Baurecht (SPÖ) je ravnal nepravilno, ko je brez sklepa občinskega sveta dela na kopališču v Svetni vasi predal strankarskemu kolegu Beguschu. Nadzorna služba oddelka za občine pri deželni vladi je odločila, da mora Baurecht to zadevo urediti. Županovo odločitev je občinski svet soglasno razveljavil.

„Smehljaj“ s prve kasete

PLIBERK. – „Smehljaj“ se bo po vsej verjetnosti imenovala kaset, ki so jo konec oktobra v ljubljanskem studiu Merx posneli 4 mladi glasbeniki iz Podjune. 2 učitelja in 2 študenta, ki jih obiskovalci koncertov že poznajo pod oznako kvalitete „4J“, bodo kaseto predstavili 10. decembra v Globasnici.

Janez Gregorič, Janko Smrečnik, Jozef (Pepej) Krop in Jurij Opetnik pišejo melodije in besedila za svoje pesmi sami. Prav tako sami pojejo in se spremljajo z instrumenti. Torej samostojen in neodvisen ansambel, ki se vsebinsko ukvarja z okoljem in dvojezičnostjo. Želijo ustvarjati zahtevnejšo glasbo, celo neke vrste šanson. Kdor jih še ni slišal, se bo o tem lahko kmalu prepričal ob poslušanju kasete.

„4J“ – to so Janez Gregorič, Janko Smrečnik, Jozef Krop in Jurij Opetnik.

Peter P. Wiplinger (desno) in založnik Robert Grazer

Prejšnji teden v Zagrebu: Peter P. Wiplinger in P. Tyran

Na povabilo Avstrijskega kulturnega inštituta sta v hrvaškem glavnem mestu gostovala avstrijska pesnika Peter Paul Wiplinger in Peter Tyran, slednji kot predstavnik književnosti gradiščanskih Hrvatov. Avstrijski kulturni inštitut je gostovanje organiziral skupaj z Društvom hrvaških pisateljev v Zagrebu. Prireditelj je potekala v počastitev avstrijskega nacionalnega praznika, 26. oktobra.

Peter Paul Wiplinger je predstavil svoji novi fotografsko-pesniški zbirki „Farbenlehre“ (Nauk o barvah) in „Bildersprache“, (Govorica slik) ki sta izšli pri celovski založbi Alekto. Hkrati se je predstavil še z razstavo Gradiščansko-hrvatska arhitektura, ki bo v prostorih DHP odprta do sredi novembra. Razstava je del multimedialnega ustvarjanja Petra P. Wiplingerja, katerega literatura je v znamenju upora zoper vsako obliko totalitarosti. Pesnik ne dopušča teze o nevmešavanju v politične sisteme, če so ti nevarni za človekove pravice, ali jih ne upoštevajo. To pogumno ugotovitev je občinstvo navdušeno pozdravilo. Kot je znano, se Wiplinger kot angažirani pesnik zavzema tudi za pravice vseh v Avstriji živečih narodnih in drugih manjšin.

Peter Tyran se je v Zagrebu predstavil kot narodnopolitični avtor, ki si prizadeva za ohranitev hrvaškega jezika kot tudi za pravice hrvaške manjšine, ki živi v Avstriji in jo kot tako vidi v diaspori. V svojih

pesmih želi Tyran krepiti pripadnike hrvaške narodne skupnosti v njihovi kulturni in narodni identiteti.

Gostovanje obeh pesnikov v Zagrebu pa je bilo namenjeno tudi krepitvi medsebojnih stikov tako na literarni kot na splošni kulturni ravni.

Na posnetku, ki ga objavljamo, je Peter P. Wiplinger (desno) skupaj z založnikom Robertom Grazerjem ob otvoritvi njegove fotografske razstave „Okno v Svečah“, s katero se je pred kratkim predstavil v Wolfsbergu. Tam je bila tudi promocija Wiplingerjeve nove pesniške zbirke „Bildersprache“, ki je kot rečeno izšla pri založbi Alekto. Wiplinger se tudi v tej zbirki izraža z umetniško fotografijo in besedo in tako na bralca vpliva preko dveh izraznih medijev, kar je zagotovo zelo redek način umetniške izpovedi, vendar Wiplinger vidi svet okrog sebe skozi objektiv prav tako ostro kot to počne s svojo umetniško besedo.

Ob tej priložnosti lahko bralce obvestimo, da bo izbor Wiplingerjeve poezije – skupno z njegovimi fotografijami – kmalu izšel v slovenskem prevodu Andreja Kokota. Izdaja bo vsebovala izbor pesmi iz zbirk „Farbenlehre“ in „Bildersprache“, naslov slovenske izdaje pa bo „Oporoka časa“. Obe imenovani Wiplingerjevi zbirki sta naprodaj tudi v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu; po posamični ceni 280 šilingov.

Peter Paul Wiplinger

BILDERSPRACHE

Gedichte 1967–1987

mit einem Vorwort von Erwin Ringel

KULTURNO PISMO

Borštnikovo s

Desetdnevni gledališki maraton, že 23 let znan pod imenom Borštnikovo srečanje, se je 30. oktobra razmeroma srečno zaključil. Gledališke predstave so pritegnile množice občinstva, zlasti pa so razkrile strnjen pogled na slovensko gledališko ustvarjalnost današnjega časa. Za konec Borštnikovega srečanja so se v Mariboru dobili še slovenski gledališki igralci in s simpozijem ter družabnim srečanjem v vinorodni Svečini prvič v svoji zgodovini počastili Dan slovenskega gledališkega igralca. Poslej se bodo vsako leto dobivali v Mariboru in s svojimi srečanji označevali konec Borštnikovega gledališkega festivala.

Letošnje Borštnikovo srečanje je pokazalo visoko ustvarjalno raven slovenskih gledališč, posebej pa se je to potrjevalo še v visokih igralških in režiserjskih dosežkih. Gledalec, ki si je npr. ogledal vse predstave, se je lahko prepričal, da sodobna slovenska gledališka umetnost premore lepo število razgibanih kreativnosti, ki se kažejo tako v

OVENIJE

končano

stičnih režiserjskih in igralskih pristopih kot v osveženih utečenostih tradicionalnega gledališča.

Strokovna žirija je sporočila, da je imela pri izbiri nagrajencev težko delo, kljub temu pa se je o nagradah odločila soglasno, torej brez prepirljivih razhajanj. Nagrade so tako razdeljene, za najboljšo predstavo pa je žirija spet segla v repertoar Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice. Novogoričani so bili namreč tudi lanske zmagovalci Borštnikovega srečanja, letos pa je to visoko in ugledno priznanje odnesla igra Gregorja Strniše Ljudožerci v njihovi izvedbi.

Za najboljše igralce letošnjega Borštnikovega srečanja je žirija izbrala Iva Bana, Radka Poliča, in Aleša Valiča iz Drame SNG Ljubljana, Bineta Matoha iz novogoriškega gledališča, nagrado za mlado igralko pa je dobila Mirjam Korbar iz Mestnega gledališča ljubljanskega. Za režijo je dobil nagrado Janez Pipan, ki je v MGL režiral Jančarjevo delo Klementov

VILI
VUK

padec, posebno nagrado za režijo pa je žirija prisodila Mariu Uršiču, ki je v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu pripravil uspelo uprizoritev Cankarjevega Kralja na Betajnovi.

Za scenografijo sta dobila nagrado Mario Uršič in Marijan Kravos iz Trsta, za kostumografijo pa Marija Vidau, ki je oblikovala odrska oblačila kar v štirih predstavah, udeleženi na letošnjem Borštnikovem srečanju.

Žirija občinstva je za najboljšega igralca razglasila Branka Sturbeja, ki je igral Mattija v Brechtovi igri Gospod Puntila in njegov hlapec Matti.

Najvišje priznanje mariborskega gledališkega srečanja, Borštnikov prstan, je letos prejel igralec SNG Drama iz Ljubljane Lojze Rozman. Režija je v utemeljitvi zapisala, da je umetnik že od svojega prvega nastopa leta 1953 pa do danes ohranil svojo drugačnost, intelektualno pretehtanost in igralsko suverenost in je eden najvidnejših ustvarjalcev sodobnega slovenskega gledališča.

Čemu taka skromnost?

Dobitniki letošnjih nagrad za kulturo dežele Koroške so znani. Predloge izdela pristojni sosvet, v katerem je tudi zastopnik slovenske narodne skupnosti. Dokončna odloča kajpada kulturni referent, torej deželni glavar.

Pred kratkim mi je naš zastopnik v tem organu (Tomaž Ogris) povedal, da je sklicana ta vsakoletna seja in da bo spet hud boj za nagrade. Napol za šalo in napol zares sem ga vprašal, kdaj bo take časti deležen tudi kdo izmed slovenskih umetnikov. Vem, da so izgledi, če upoštevamo vse komponente, ki jih mora sosvet upoštevati, za nas Slovence zelo majhni, toda odgovor me je kljub temu začudil. Glasil se je nekako tako, da so kriteriji za umetniško raven, ki določa pogoj za nagrado, tako visoki, da kdo izmed slovenskih umetnikov sploh ne pride v poštev. Če bi mi tako odgovoril kdo izmed nemško govorečih članov sosveta, si bi prav tako mislil svoje, a razumel bi, da pač zastopa umetnike svojega narodnega kulturnega kroga. Toda če je že naš zastopnik v sosvetu mnenja, da koroški Slovenci nimamo koga, ki bi se lahko potegoval za tako nagrado, potem se je pač resno treba vprašati, ali

to svoje poslanstvo sploh resno jemlje? Saj vedno spet slišimo, kako kvalitetna je slovenska koroška umetnost, da se lahko enakopravno meri s kulturo večinskega naroda, da bogati kulturno podobo naše dežele... Kakovost se ne nazadnje zrcali tudi pri upoštevanju naših umetnikov v inozemstvu. Petrarškova nagrada za Januša in nagrade Prešernovega sklada našim literatom vendar nekaj pomenijo; pa tudi to govori zase, da dela naših avtorjev prevajajo v tuje jezike – nemščino, francoščino, angleščino, latinščino, retoromanščino, da ne naštevam jezikov jugoslovanskih narodov in narodnosti. Tudi število izdanih knjig posameznih avtorjev pove nekaj pa celo priznanja s strani ministrstva za kulturo.

Resnici na ljubo je seveda treba priznati, da so med mladimi, ki so prejeli razvojne nagrade, bili tudi koroški slovenski umetniki, vendar pa bi v prihodnje le kazalo med kandidate za deželno nagrado uvrstiti tudi kakega umetnika srednje generacije – tudi „če nima izgledov“. Zaradi tega kakovosti naših umetnikov nikakor ne kaže postavljati na prenizko raven.

A. K.

Okrogla miza

Ob 70-letnici nastanka države SHS je Slovenska matica v Ljubljani vabila za okroglo mizo, ob kateri so se zbrali znani strokovnjaki iz Ljubljane, Zagreba, Beograda in z Dunaja, ki so se iz različnih zornih kotov vsake zase ukvarjali z zgodovinskimi okoliščinami nastajanja jugoslovanske države.

Med udeleženci razprave je bil tudi naš rojak dr. Walter Lukan, znani zgodovinar na Inštitutu za vzhodno in jugovzhodno Evropo na Dunaju.

Fidibus

Pravkar je izšla nova številka koroške literarne revije Fidibus. Kot je znano, je bila zadnja številka te revije posvečena predstavitvi sodobne koroške slovenske poezije, tokrat pa je urednik Günter Kanzian zbral vrsto govorov, izrečenih (ali neizrečenih) na raznih kulturnih prireditvah kot so razstave in pisateljska srečanja.

Gre torej za zanimiv splet različnih govorov raznih osebnosti, vplivnih ali samo umetnikov, vsekakor pa zanimivih besed, povedanih v korist umetnosti in z namenom prispevati k lepši kulturni podobi naše (in ne samo naše) dežele. Med avtorji najdemo imena kot so dr. Gerhard Baumann, Walther Nowotny, dr. Konrad Koller, dr. Heinz Potoschnig, dr. Josef Strutz, Tomaz Nawka in Dr. Hans Kitzmüller. Pri slednjih dveh gre za njuna prispevka na letošnjem Obirskem pisateljskem srečanju, kjer je Nawka govoril o književnosti Lužiških Srbov, Kitzmüller pa o položaju malega založnika v Italiji.

Knjižni dar SPZ 1989

Leto 1988 se počasi nagiba h kraju, zato smo na Slovenski prosvetni zvezi vprašali, kdaj bo izšel knjižni dar '89?

Dobili smo razveseljavni odgovor, namreč da so knjige in koledar že v tisku in da bo kmalu (verjetno še v novembru) predstavili svojo knjižno zbirko za leto 1989. Seveda nas je zanimalo, kakšne knjige bodo v novem knjižnem daru. Tajnik SPZ dr. Janko Malle nam je povedal, da bodo poleg Koroškega koledarja še knjiga Janka Messnerja Gorše storije, znanstveno delo dr. Teodorja Domeja Koroški Slovenci in leto 1938, pesniška zbirka Ericha Frieda v prevodu A. Kokota ter knjiga Travniške rastline na Slovenskem.

Gostje iz Marburga so pozorno prisluhnili spodbudnim besedam Josefa Schantla

V knjigarni Mohorjeve gostje iz Marburga ob Lani

Predsednik koroškega deželnega zbora Josef Schantl je prejšnji četrtek pozdravil pisatelje iz Marburga ob Lani v Zvezni republiki Nemčiji, ki so bili gostje Krščanske kulturne zveze in Mohorjeve založbe. Kot je znano, je šlo za povratni obisk koroških pisateljev, ki so bili lani v gostih v tem malem, a kulturno razgibanem mestu. Gonilna sila tega sodelovanja je pisatelj Ludwig Legge (na sliki drugi z desne), ki je poleg Jochna Hofbauerja in Friedricha G. Paffa bral iz svojih del.

Pozdrav Josefa Schantla ni imel politično dekorativnega značaja, ampak je bilo iz nje-

govih besed razbrati iskreno voljo za podporo takšnih stikov s strani koroške deželne vlade ter namero, se bo z izrednimi finančnimi podporami vključevala tudi v bodoče sodelovanje med koroškimi pisatelji obeh narodnosti s pisatelji v Marburgu. Svoje zadovoljstvo nad tem je izrazil tako predsednik KKZ dr. Janko Zerzer kakor tudi Ludwig Legge, ki skupno s Jankom Ferkom pripravlja izdajo neke vrste antologije pisateljev, ki so se pred letom dni mudili na obisku pri marburških kolegi, kjer so s predavanji, branji in pogovori nastopali na univerzi in v drugih kulturnih ustanovah.

Branje marburških literatov je udeležencem omogočilo spoznati vsaj del njihove ustvarjalnosti. To je za nas nov svet literature, nova oblika umetniškega izražanja, ki na svoj način riše podobe, kakšne spoznavajo pisatelji v ZRN, vendar so ljudje v njihovih delih, kljub veliki oddaljenosti nam tako blizu in podobni. Nekatere Leggejeve pesmi smo slišali celo v slovenskem prevodu, saj Marburžani gojijo tudi prijateljske stike s pisatelji v Mariboru. Na večer je bilo rečeno, da bo projekt med koroškimi in marburškimi pisatelji kmalu uresničen ter da se bodo ponovno srečali.

Koroški kulturni dnevi v Mariboru

Danes se bodo v Mariboru pričeli tradicionalni Koroški kulturni dnevi, ki jih organizirata skupno s tamkajšnjimi kulturnimi ustanovami obe osrednji kulturni organizaciji, Slovenska prosvetna in Krščanska kulturna zveza.

Ob 11. uri bo na univerzi o letos aktualni temi in sicer „Koroški Slovenci in leto 1938“ predaval dr. Teodor Domej, ob 17. uri bo v klubskih prostorih univerze v Mariboru „Koroški večer“ v počastitev 60. obletnice usta-

novitve klubov koroških Slovencev, za kulturni spored bodo poskrbela „Plazniška dekleta“ iz Šentlpiša, medtem ko bo ob 19. uri v Pokrajinskem muzeju odprtje razstave „Umetnost naših dedov“, prikaza iz etnografske zbirke SPZ.

Centralna oziroma zaključna prireditev pa bo jutri v Slovenskem narodnem gledališču, kjer bo ob 18. uri nastopil pevski zbor „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu s koncer-

tom pesmi „Ponižani in razžaljeni“, ob 19. uri pa bo v Svečini igralska skupina SPD „Dobrač“ z Brnce uprizorila Partljičevo komedijo „Tolmun in kamen“.

Domači organizatorji kulturnih dni so Kulturna skupnost, Mestna zveza kulturnih organizacij, Skupščina in družbenopolitične organizacije mesta, Univerza, Klub koroških Slovencev, Pokrajinski muzej, Slovensko narodno gledališče in KUD „Jože Stupnik“.

Zakaj nagrada F. Sitteju?

Kot je 28. septembra t. l. sklenil občinski svet v Beljaku, bo med dobitniki „Nagrade za kulturo mesta Beljaka 1988“ tudi Fritz Sitte. Informacijska služba za razvojno politiko (ÖIE) je isti dan protestirala in s transparentom in letakom opozorila, kdo je avtor Fritz Sitte. Od 45 odbornikov so proti odločitvi glasovali trije odborniki SP, dva zelena in odbornik KP.

ÖIE utemeljuje svoj protest s tem, da počastitev reakcionarne poročevalca z vojnih področij ni zgolj koroška zadeva. Medtem, ko občinski svet v utemeljitvi Sitteja imenuje kot moža z mednarod-

nim ugledom na področju žurnalizma sodobne zgodovine, čigar knjige da so priznane v celotnem nemškem prostoru, ÖIE v letaku opozarja, da v recenzijah zunaj Koroške prevladujejo ocene kot „rasistično“ in „demagoško“. Da je diskriminacija tudi posledica prikritega rasizma, ki bralcu utrjuje predodbe, v letaku utemeljujejo z nekaterimi primeri iz Sittejevih knjig.

„Na večno ne gre, da bo polovica človeštva delala in proizvajala, da bo tako lahko preživljala drugo polovico človeštva na zemlji“, je le višek ciničnih analiz Fritza Sitteja. Voditelja kontrarevo-

lucionarne UNITA Savimbija v Angoli navaja kot osebnega prijatelja. Predstavniki priznanega zastopstva Namibije SWAPO so zanj teroristi, mnenja je, da je v Nikaragvi danes huje kot v času Somoze. Za takšne trditve bodo torej v Beljaku odlikovali Fritza Sitteja.

Proti tej odločitvi beljaških občinskih mož sta v odprtem pismu županu Manzenreiterju (SP) protestirala tudi dva člana SP v zunanje-političnem odboru avstrijskega parlamenta. Za odločitvijo pa tiči tudi dvojna igra ÖVP proti svetniku za kulturo Neubauerju.

Miha Pasterk

NA KRATKO

Na celovski univerzi: Gledališki festival UNIKUM

V dneh od 9. do 13. novembra prirejajo v univerzitetnem centru na celovski univerzi gledališki festival, ki bo potekal pod geslom „Scene SCHWEIZ“. V okviru tega festivala, ki ga prirejajo tudi na Dunaju, v Linzu, Gradcu in Innsbrucku, nastopajo znane švicarske skupine iz različnih panog gledališkega ustvarjanja kot npr. plesno gledališče „MOVERS“,

poetično-akrobatska skupina „COMPAGNINA TEATRO PARAVENTO“, Preformance-umetnika NESA GSCHWEND in WERNER PANZER s solističnim nastopom ter ne nazadnje otroško gledališče „OKTOPUS“ za otroke v starosti med osmim in štirinajstim letom.

Pričetek posameznih predstav objavljamo v prireditvenim koledarju.

Gledališki obisk iz Gorice

Minulo soboto so dijaki višjih letnikov Zvezne gimnazije za Slovence z velikim zanimanjem sledili recitalu pesmi koroškega pesnika Andreja Kokota, s katerim je pod naslovom „Kamen molka“ gostovala Gledališka skupina iz Gorice.

Recital je z mladimi igralci priredil in zrežiral znani slovenski gledališnik Janez Povše, medtem ko je za glasbeno obdelavo poskrbel prof. Silvan Križmančič. Ivo Cotič, Alenka Eržen, Adrian Furlan, Laura Furlan, Dušan Košuta, Valentina Martinuč, Kristina Ožbolt, Barbara Rustja in

Mirjam Simiz so s klenim in izbrušenim jezikom pritegnili pozornost dijaške mladine in ji v impresivni in posrečeni interpretaciji predstavili poezijo Andreja Kokota. Režiser Povše se je ob tem osredotočil na tisto Kokotovo liriko, ki govori o prizadevanju za ohranitev slovenske identitete na Koroškem, zlasti v času pogroma na dvojezične napise leta 1972.

MLADE goste iz Gorice je pozdravil ravnatelj dr. Reginald Vospersnik, na njegovo povabilo pa je bil na predstavi navzoč tudi pesnik Kokot.

Kokotove pesmi v nemščini

Po izidu zbirke „Dit Totgeglauten“ leta 1978 v Darmstadtu v Zvezni republiki Nemčiji in lani „Silence of Stone“ v Torontu v Kanadi, bo v kratkem (prvič v Avstriji) izšla nova zbirka Kokotovih pesmi v nemškem prevodu. Izdala in založila jo bo mlada celovška založba Alekto. Zbirka „Die Dornenblüte“ (Trnjevi cvetovi) bo vsebovala okrog 80 pesmi in predstavlja izbor

novejše Kokotove lirike, ki jo je avtor večinoma sam prepesnil v nemščino, nekatere pesmi pa je prevedel Peter Kersche.

Knjigo je grafično opremil in ilustriral akademski slikar Rudi Benétik, kar bo brez dvoma lepa obogatitev te nove Kokotove izdaje v nemškem jeziku. Zbirka „Die Dornenblüte“ bo naprodaj tudi v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu.

GALLERIA
CAMPIDOGGIO

SCALETTE S. MARCO, 2
ANGOLO VIA PELLICCIANI
VERONA
TEL. 590196

RUDI
BENÉTIK

Na mednarodni razstavi v Veroni v Italiji razstavlja tudi naš koroški akademski slikar Rudi Benétik iz Podjune. V tamkajšnji Galerija Campidoglio se predstavlja s svojimi novimi likovnimi stvaritvami. Umetnik, kot vedno, spet opozarja nase z izvirnimi – seveda modernimi – deli, ki zlasti pri umetnostnih kritikih sprožajo občudovanje in pohvalo. Čestitamo!

PRIREDITVE

Datum	Kraj	Prireditelj	
Petek 4. 11. 19.30	Dom sindikatov, (OGB-Haus) Celovec	KONCERT SKUPINE „SCHMETTERLINGE“ Z programom „Jahre wie Tränen“ (Vom kleinen Widerstand und von der großen Beteiligung).	Gewerkschaft der Privatan- gestellten
Sobota 5. 11. 20.00	glavna šola Pliberk	PESEM ZDRUŽUJE/DAS LIED VERBINDET Nastopajo: Stadthor Ferlach, MoPZ Folte Hartman, „4J“, družina Lipusch, MePZ Podjuna-Pliberk	MePZ Podjuna- Pliberk
Nedelja 6. 11. 19.30	Katoliški dom prosvete v Tinjah	OBČUTEK SKUPNOSTI IN OSEBNOSTNI RAZVOJ Predava: prof. dr. Friedrich Hacker, (znan iz 6-dne televizijske nanizanke „Wir“, „Spoznaj samega sebe“). Govoril bo o medsebojnem vplivanju pri nastajanju individualnega Jaza in kolektivnega Mi; o spremembah sodobne osebnostne strukture in o agresijah proti „drugemu“.	Sodalitas
Torek 8. 11. 19.30	Katoliški dom prosvete v Tinjah	ČERNOBIL – ZADNJI OPOMIN (nem.) Predavatelj: dr. Dieter Schmidt, Dobrla vas	Sodalitas
Torek 8. 11. 19.30	Mestna hiša, Celovec	OUO VADIS, YUGOSLAVIJA? O anatomiji krize. „Zgodovinski aspekti krize – dr. Walter Lukan, (Südosteuropa-Institut), „Jugoslavija po 17. in 18. seji CK ZKJ“ – Slavko Fras (predsednik jugoslovanskih novinarjev).	EBZ Kärnten
8. 11. ob 19.30 uri, farni dom v Šentjakobu POMANJKLJIVOSTI V HRANI (Marija Omahen)			
Sreda 9. 11. 19.30	Katoliški dom prosvete v Tinjah	IZGON JUDOV IN IZSELJEVANJE SLOVENCEV (nem.) Podobnosti in razlike pri nacionalističnih strategijah zasledovanja na Koroškem Predavatelj: dr. August Walzl, Celovec. Že za časa „Kristalne noči“ (9. – 10. novembra 1938) je imel nacistični režim na Koroškem začrtano tudi svoje zadržanje do slovenske narodne skupnosti.	Sodalitas
9. 11. ob 20.00, UNIKUM, „PERPETUM TEATROBILE“ – komika od Commedie dell' Arte do...			
10. 11. ob 20.00, UNIKUM, „heut nacht werd ich meinen Schatten die freiheit schenken...“ (Nesa Gschwend)			
Četrtek 10. 11. 19.30	Mladinski dom, Mikschallee 4, Celovec	DON JUAN (koncert) Slovenska pop- skupina štev. 1, Zmagovalci festivala „Morska viža Bernardina Portorož 1988“	Alpen Adria Concerts
11. 11. ob 20.00, UNIKUM, „TEATRO DRAMMATICO PANZEROTTI“ (Werner Panzer)			
Petek 11. 11. 20.00	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec	PISMO, NAMENJENO SIEGLINDE TSCHABUSCHNIG“ Predstavi- tev knjige založbe Drava. Univ. prof. dr. Klaus Ottomeyer (Celovec) bere iz svoje nove knjige o posledicah vojne, premagovanju prete- klosti in manjšinskem konfliktu ob primeru Koroške.	
Petek 11. 11. 20.00	Glavni trg v Borovljah	MARTINOV TRG	Občina Borovlje
Petek 11. 11. 20.00	gostilna Ogris, (pri Miklavžu) Bilčovs	DON JUAN (pop skupina) Koroška turneja – Promocija nove kasete – 20 – letnica ansambla.	Alpen-Adria Concerts
Sobota 12. 11. 20.00	pri Šoštarju v Globasnici	DON JUAN (koncert in ples) Koroška turneja – Promocija nove kasete – 20 – letnica ansambla.	Alpen-Adria Concerts
12. 11. ob 20.00, UNIKUM, „SCHUH IM KOPF“ – fantazija med odpadki (Oktopus)			
12. 11. ob 20.00, pri Podobniku v Beli, MARTINOVANJE, kulturni spored in ples, Alpski klub Obir			
12. 11. ob 19.30, Ljudska šola, KONCERT, Slovensko prosvetno društvo Trta, Žitara vas			
12. 11. ob 19.30, farna dvorana Šmihel, IDEALI IN KORISTI (komedija), KPD Šmihel			
Nedelja 13. 11. 14.30	Mladinski dom, Mikschallee 4, Celovec	„1938 – 1988 BILANCA“ KONCERT SPZ OB SPOMINSKEM LETU Nastopajo: MePZ Podjuna, MoPZ SPD Valentin Polanšek, Vokalni ansambel SPD Danica, Eda in Silviya Velik, Ansambel Drava, Vokalno-instrumentalni ansambel Trio iz Roža, po koncertu diskutirajo: univ. prof. Peter Gstettner, novinar Reinhold Henke in Peter Kreisky (Neues Österreich), moderator dr. Marjan Sturm.	Slovenska prosvetna zveza
Sreda 16. 11. 19.30	Katoliški dom prosvete v Tinjah	BRANITE SE PROTI NA NOVO OŽIVLJENEMU DUHU PRETEKLOSTI. Predava: dipl. trg. Janko Urank, Celovec.	Sodalitas

Nesimetrična križanka

Vodoravne besede vpisujete tako, kot kažejo številke, opisi za navpične besede pa so podani po kolonah od leve proti desni. Polja, ki ločujejo besede med seboj, so že vrisana v lik.

VODORAVNO: 1. jugoslovanski parlament; 2. pripadnik družbenega razreda, ki je lastnik proizvodnih sredstev; 3. ime skladatelja Delibesa – ime angleškega nogometaša Keegana; 5. naslovni junak Balzacovega romana (Striček) – prekop; 6. brkata ptica ujeda – klasična japonska igra z glasbo in plesom; 7. prostor za risanje na slikarski akademiji; 8. vrsta hroščev, med katere sodi tudi španska muha; 9. domača žival, ki daje volno – kemijski znak za selen; 10. želvin oklep; 11.

romarsko mesto v srednjem delu Saudske Arabije – organ vida; 12. ime in priimek starejšega hrvaškega popevkarja; 13. okrasek v arabskem slogu; 14. starejša ameriška filmska igralka (Mary); tudi znamka cigaret; 15. sloj – simbol za aluminij; 16. dolg prečen drog v kozolcu – znamenito beneško kopališče; 17. sodobni slovenski pisatelj in dramatik (Saša) – redko moško ime; 18. starogrški bog vojne – ameriški filmski igralec (Ryan); 19. rastlinski poganjek, cima – finska parna kopel.

NAVPIČNO: indijanska bojna trofeja – zunanja telesna prevleka – zmagovalac, šampion – lep samostan ob Ohridskem jezeru – staro italijansko mesto v bližini Jadranskega morja – ime italijanske igralka Antonelli – ime in priimek ameriškega pisatelja socialno kritičnih romanov, avtorja „Petroleja“ – religiozno nadnaravno bitje s krilci – svatovanje, gostija – del celote, komponenta – život, oblika telesa – nekdanja slovenska pevka popevk (Metka) – egipčanski bog sonca – črta na zemljevidih, ki veže točke z enako globino v morjih in jezerih – češki pisatelj utopičnih romanov (Karel, „Vojna z močerad“) – kratica za „ljudsko republiko“ – angleški polarni raziskovalec (George Strong, 1831–1915) – izrastek v kitovem žrelu – reka v srednji Slavoniji – mejna reka med Poljsko in NDR – manj pogost naziv za zapuščino (pravni izraz) – sodobni ruski realistični pisatelj (Pavel, „Brez usmiljenja“) – 13. ali 15. dan v starorimskem kalendarju – obkrožitev z vojsko – samoglasniški stik v metriki – ime sodobnega slovenskega likovnika Meška – nekdanji ameriški filmski idol (James, „Upornik brez razloga“) – avtomobilska oznaka Titograda – vulkan na Havajih (Mauna) – četrti samoglasnik v abecedi in srbohrvaška črka – del alpinističnega cepina.

sestavil
Jože Petelin

Rešitev iz štev. 49 (28. 10.)

ST E K L A R N A
A N T R O P O I D
P A R A T O A K S A
L U S A
A R L E S A N
K A L A N
A N O D A

RAZSTAVE

Celovec

Kulturna taberna Pri Joklnu (do 24. 11.) Razstava risb W.M. Pühringerja
Dom umetnikov v Celovcu „INTART 88“ – razstava likovnih umetnikov iz Slovenije, predstavnikov surrealizma (Janez Boljka, Peter Černe, Stane Kregar, Avgust Lavrečič, France Mihelič, Negovan Nemec, Stefan Planinc, Maksim Sedej ml. in Darko Slavec) do 5. novembra. (Odprto: od 10. do 13. in od 16. do 19. ure; ob nedeljah in praznikih zaprto)
Mohorjeva knjigarna – Razstava del Antona Repnika (z Mute v Sloveniji).
Galerie im Stadthaus (do 18. 12. 1988) – Moderna italijanska tiskarska grafika – Razstavljjenih je 210 del 105 najpomembnejših italijan-

skih grafikov obdobja 1920 do danes. Med njimi Carra, Busci, Morandi, De Chirico, Marino, Fontana, Music, Spacal, Santomaso, Pomodoro, Vedova, Zigaina, Trubbiani.
Galerija Tinje (do 21. 11.) – Razstava del Marte Kunaer – slike (olje) in osnutki za barvna okna.
Kellergalerie (Stadthaus) (od 8. do 16. 11.) – Ožbalt Hafner – „Naive Brandmalerei (religiöse Motive)“.

Wolfsberg

Galerie am Rossmarkt (17. 10. do 6. 11.) – Metamorphose – Bilder der Vergänglichkeit – Das Fenster von Suetschach/Sveče – Peter Paul Wipplinger. (Otvoritev: ponedeljek, 17. 10. 1988, 20.00)

KAROLINA KOLMANIČ
Izzvenela je pesem

65

Po prečuti noči je ta jutri res napočil. Popoldne so bile ure za informacije. Sedla je na kolo in se zgodaj odpravila na postajo. Kolo je prislonila k drevesu, ga zaklenila in sedla na vlak. V čakalnici je prepletala prste in stiskala dlani, da so členki postali beli. Končno glas, dovolj prijazen in razločen:

„Tovarišica Novakova! Jutri ga boste videli, skozi šipo.“
„In... je vse v redu?“ je spravila negotovo iz sebe.

„Tega ne moremo zanesljivo reči, upamo pa lahko.“

Živci, do kraja razrahljani, so bili krivi, da so se prsti krčili, iz trebuha navzgor je prodirala neka čudna slabost in veke so vedno bolj nemirno trepetale. Koliko noči že? Sedma noč je tekla, če prišteje še nego doma. Vstane, opoteče se do

kuhinje, kjer v zgornji omari hrani pomirjevala. Roka hlasno seže po škatlici adumbrana. Pogoltna tabletko in leže. Spanca pač nobena tableta ne prikljiče na oči, morala bi na kak način ubiti možgane. In tedaj jo prešine nekaj novega, odrešujočega. Če bo umrl, ali, ali samo duševno umrl, potem poseže po škatljici, še čisto nedotaknjeni. Samo ena tabletko manjka in razlika, koliko jih je že, dvajset ali trideset, bo opravila svoje. Zaspala bosta skupaj z Igorjem... Končno, koga drugega pa ima? Tam nekje je njena domačija, starši. In nekje še dalje je Drago. Da, čudno, v teh bridkih urah pričakovanja se niti enkrat samkrat misli niso ustavile ob njem... Končno živi sto kilometrov od nje še Emil. Emil, oče, ki zadnje čase nakazuje

denar in s tem je vse opravljeno. Da, res! Emil! Zakaj ne bi bil on vsaj eno uro v življenju zaskrbljen nad usodo svojega otroka? Jutri ga bo poklicala. Odločitev se je potrjevala samo ponoči.

Tisti komaj pričakovani popoldan je bil oblačen in žalosten. Žalost zunaj, žalost v srcu. Dosegla je bolnico... Noge so na stopnišču že klecale. Vzpela se je in zagledala sestro z Igorčkom v naročju. Očitno sta jo že čakala.

Sestra je odrinila šipo in spodbudno rekla Veri: „Poglejte, midva sva že kar prijatelja. Zdaj pa vprašajte Igorčka po nečem, česar bi se moral najbolj spomniti.“

Vero so besede zbegale. Nobena pametna misel se ni porodila v glavi. Možgani so se

še bolj izsušili, ko je kot medklic nenehno slišala Igorja:

„Mami, domov bi šel, k tebi.“

Končno se ji je nekaj uporabnega izoblikovalo v razrvanih možganih:

„Igor, kako je ime babičnemu psičku?“

„Haha, mami! A ti ne veš, da je Pazi? Si to pozabila?“

Verin obraz je prelihl žarek sreče. Nekaj nedopovedljivega, čisto novega, je preletelo njena čustva in jih okronalo z neustavljivim virom solz... Živel bo in zdrav bo, je prevečevalo njene utrjene možgane. In v tem spoznanju so odplavale vse zmedene misli iz zavesti. Dan je dobil toplejši in svetlejši

odtenek. Zato je sklenila, da ne bo nikogar o ničemer obveščala, čeprav bo otrok še precej časa v bolnici.

V soboto je kljub vsemu obvestila svoje starše. V nedeljo so se srečali v bolnici in tudi skozi okno videli otroka, ki je že lepo okrevljal.

„Odpeljemo te!“ se je ponudil Andrej.

„Vesela bom. Sem tako čisto sama. Nedeljski popoldnevi so najtežji.“

Mati je, ko so sedeli že za mizo, napeljevala vodo na svoj mlin in jo tako seznanila:

„Doma ni nič posebnega. Lepo bi pa vseeno bilo, če bi spet prišla. Dušan se je vrnil.“

(dalje prihodnjič)

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straža 16. Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straža 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telex 42 20 86 ZSO. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; urednika: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p. p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 300 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 18.000 dinarjev. Oglaš: 1/1 stran 12.000 avstrijskih šilingov, za Jugoslavijo 1.500.000 dinarjev.

TV AVSTRIJA 1

TV AVSTRIJA 2

TV LJUBLJANA

V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI

PE
4.11.

10.30 Nosi breme tvojega brata; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Risanke; 17.30 Okoli sveta; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Mac Gyver; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Akti XY – nereseni...; 21.20 Jolly Joker; 22.05 Zaljubljeni pretepenec; 23.45 Akti XY – nereseni...; 23.50 Aktualno; Žarišče Alžir.

16.00 Wurlitzer; 16.45 Grad za najem; 17.30 Miti ljudstev; 18.00 2X7 – 7 dni sporeda na 2 kanali; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Omizje; 21.20 Zadeva: Očistiti se Judov; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.20 Šport; 23.05 Papirnati most; 0.45 Cid; 2.15 Poročila.

9.50 Videostrani; 10.00 Mozaik; 11.00 Lorca; 12.00 Videostrani; 16.45 Mozaik; 17.45 Vrnitev antilope; 18.15 Sodobna medicina: operacija oči; 18.45 Risanke; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 R. Daley: Tujčeve roke; 21.15 Čas negotovosti: Lenin in veliko razsutje; 22.15 Dnevnik; 22.30 Kraj zločina; 0.00 Videostrani.

SO
5.11.

10.35 Otok zakladov; 14.00 Burleske; 14.15 Otroci, matere in general; 16.00 Wurlitzer; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Erichov kaos; 18.00 Mi; 18.40 Nogomet; 19.00 Veselo v soboto; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Stavim, da...!; 22.00 Operacija Julie; 23.40 Aktualno; 23.45 Zasedovalci.

14.15 Praznik v Hellbrunnu; 15.00 Rešitev za paradiž; 16.00 Donava v notah; 17.00 Draga družina; 18.00 Trailer; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.30 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Bertinijevi; 21.45 Šport; 22.45 Zlati časi; 23.35 Glasbena scena; 0.20 Hammer.

7.55 Videostrani; 8.05 Radovedni taček; 8.40 Butalci; 9.05 Noro, norejšje, norišnica; 9.30 Druga izmena; 10.00 Izbor tedenske programske tvornosti; 18.20 Hamburg, se razume!; 18.45 Risanke; 19.30 Dnevnik; 19.59 Naš utrip; 20.30 S. Sheldon: Diamantna dinastija; 21.25 Panonski mornar; 22.45 Dnevnik; 23.00 Petulia; Videostrani.

NE
6.11.

9.00 Poročila; 10.35 Tedenski pregled; 11.00 Ura tiska; 15.05 Mladi bojevniki Nunundagov; 16.15 Poročila za otroke; 16.25 Risanke; 17.35 Čeladek; 18.30 X-raskeženo; 19.15 Zrebanje Iota; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Bertinijevi; 21.50 To mesto je biser; 23.35 V sebi imam nebesa – Guido Zermatto; 23.20 Schubert v Lichtenthalu; 0.00 Aktualno.

9.00 Poročila; 10.00 Poezija v Ausseejerski deželi; 11.00 ORF-stereo-koncert; 14.00 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Mi-specialno; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega tožilca; 20.15 Eurocops: mrtvi ne potujejo; 21.15 Udarni strel; 23.10 Aktualno; 23.15 Šport s hokejem; 23.25 Akcija v Manhattnu.

9.15 Videostrani; 9.25 Otroška matineja; 10.10 Vrnitev antilope; 10.40 Diamantna dinastija; 11.30 Domači ansambl: Rogaški instrumentalni kvintet in Novi odmevi; 12.00 Kmetijska oddaja; 13.15 Gospa Miniver; 15.25 Videostrani; 15.35 Ptiči; 16.20 Starec in morje; 17.45 Kolo sreče; 18.45 Risanke; 18.55 Videostrani; 19.30 Dnevnik; 20.05 Angel varuh.

PO
7.11.

10.30 Otroci, matere in general; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Risanke; 17.25 Medved Bojan; 17.30 Kamen Marka Pola; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Mac Gyver; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Mike Hammer; 22.00 Backlash; 23.30 The Munsters.

16.00 Wurlitzer; 17.30 Divjim živalim na sledi; 18.00 Lindenstraße; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Schwarzwaldska klinika; 21.00 Novo v kinu; 21.15 Šiling – gospodarski magazin; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.20 Polna življenja in polna smrti je ta zemlja; 23.20 Šport; Aktualno.

9.50 Videostrani; 10.00 Mozaik; 10.00 Zrcalo tedna; 10.15 Naš utrip; 10.30 Na riveri; 12.00 Videostrani; 16.45 Videostrani; 17.00 Mozaik; 17.15 Naš utrip; 17.30 Radovedni taček; 17.45 Druga izmena; 18.15 Čas, ki živi; 18.45 Risanke; 19.30 Dnevnik; 20.05 M. Korda: Queenie; 21.05 Dinar; 21.45 Nurejev; 22.10 Dnevnik; 22.25 Videostrani.

TO
8.11.

10.30 Mladi bojevniki Nunundagov; 16.30 Am, dam, des; 17.05 Viki in silaki; 17.30 Tudi šala mora biti; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Mac Gyver; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Bertinijevi; 21.45 Dallas; 22.30 Zorro proti Macistu; 23.50 Zapadno od Santa Feeja; 0.15 Aktualno.

16.00 Wurlitzer; 17.30 Orientacija; 18.00 Superflip; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Made in Austria; 21.07 To je bila Reaganova Amerika; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; 0.00 Predsedniške volitve v ZDA.

9.50 Videostrani; 10.00 Mozaik; 11.00 Angleščina; 11.20 Videostrani; 17.25 Videostrani; 17.40 Mozaik; Šolska TV; 18.40 Lonček, kuhaj!; 18.45 Risanke; 18.55 Videostrani; 19.00 Vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 H. Hannu Kahakorpi: Sneguljčice; 21.30 Osmi dan – oddaja o kulturi; 22.10 Dnevnik; 22.25 Videogodba; 23.10 Videostrani.

SR
9.11.

10.35 Zorro proti Macistu; 16.30 Lutkovna igra; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Risanke; 17.30 Dusty; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Mac Gyver; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Umor v zrcalu; 21.55 Šport; 23.35 Kobra, prevzemite; 0.20 Aktualno.

6.00 Novi mož v Beli hiši; 16.00 Wurlitzer; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Prosimo k mizi; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Avstrija 1; 21.45 Obrazi Evrope; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.20 Pet zadnjih dni; 0.10 Aktualno.

9.50 Videostrani; 10.00 Mozaik; Osmi dan; 12.10 Videostrani; 16.10 Mozaik; 16.05 Osmi dan; 16.45 Mostovi; 17.20 Angleščina; 17.40 M. Jezernik: Medvedov Godrnjavček; 17.50 Butalci; 18.20 Pred izbiro poklica: elektroenergetik; 18.45 Risanke; 19.30 Dnevnik; 20.05 Film tedna: Gloria; 22.10 Plesni nočno; 22.25 Dnevnik; Videostrani.

ČE
10.11.

10.30 Avstrija 1; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Risanke; 17.25 Zarota na Temzi; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Mac Gyver; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Glasbeni skedenj; 21.45 Študij Iota; 21.55 Bančni trezor 713; 23.20 Insidres; 0.05 Aktualno.

16.00 Wurlitzer; 17.15 Med nebom in zemljo; 18.00 1-2-X (nogomet in toto); 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.00 V lovkah noči (v 3 delih); 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Avstrija 1; 23.55 Aktualno.

9.50 Videostrani; 10.00 Mozaik; 11.00 Feniksov let; 13.10 Videostrani; 16.30 Videostrani; 16.45 Mozaik; 17.45 Noro, norejšje, norišnica; 18.15 Naša pesem; 18.45 Risanke; 18.55 Videostrani; 19.30 Dnevnik; 21.10 J. A. Bardem: Lorca; 22.10 Dnevnik; 22.15 Retrospektiva jugoslovanskega filma: 30 let nagrade Jelen; Iz oči v oči.

Začetek organizirane gonje

Sreda, 9. 11. 1988, TV A2, 20.15 – V noči od 9. na 10. november 1938 so po vsem nemškem rajhu, kakor tudi v Avstriji, gorele židovske sinagoge. V tako imenovani „Kristalni noči“ se je začela organizirana gonja proti židovskemu imetju, začelo pa se je tudi načrtno uničevanje židovskega rodu. Vse, kar ni bilo uničenega v „Kristalni noči“, pa so nacistični rablji „nadoknadili“ v naslednjih letih. Slika kaže razvaline uničenega židovskega templja po „Kristalni noči“ v dunajskem Leopoldstadtu.

Židovsko premoženje

Petek, 4. 11. 1988, TV A2, 21.20 – V dobi nacizma so v Avstriji razlastili 33.000 židovskih trgovin in 70.000 židovskih stanovanj. Po letu 1945 z nekaterimi izjemami niti razredčeno število preživelih Židov ni dobilo svojega imetja. Pred nedavnim je izšla knjiga angleškega zgodovinarja Roberta Knighta, v kateri so navedeni citati iz protokolov sej kabineta, kjer so se vidni avstrijski politiki izrekli za zavlacanje vračanja imetja.

Orožje in goljufija

Torek, 8. 11. 1988, TV A2, 21.07 – Tretji in zadnji del oddaje o zapuščini Ronalda Reagana bo osvetlil predvsem naraščajoče stroške oboroževanja, ki so močno narasli predvsem v osemdesetih letih. Stokovnjaki računajo, da so za časa Reaganovega predsednikovanja narasli stroški za oboroževanje na približno 1.000 milijard ameriških dolarjev. Stokovnjaki pa vedno bolj dvomijo v dejansko učinkovitost obrambnega sistema ZDA.

Lenin in veliko razsutje

Petek, 4. 11. 1988, TV LJ1, 21.15 – Film prikazuje pomembna leta okoli „Velike vojne za civilizacijo“. Ko je izbruhnila, je bil Lenin presenečen, vendar zadovoljen. To, tako je mislil, bo skrajni rezultat kapitalistične konkurence: kapitalizem bo uničen. Mednarodni proletarijat se je zbral pod zastavo. Lenin, ki ni bil varen tako na zavezniškem kakor tudi ne na nemškem ozemlju, je pobegnil v nevtralno Švico, kjer je nestrpnost opazoval razvoj vojne in upal, da bodo množice svoje orožje obrnile proti svojim vladarjem. Vendar pa se je spopad nadaljeval, število mož, udeležencev klanja, pa so generali večali iz dneva v dan.

Lenin se je povezal s socialisti, vendar mu jih ni uspelo prepričati, da je državljanska vojna za socializem nujna. Da bi podkrepil svoje mišljenje, je napisal razpravo Imperializem. V njem je preživetje kapitalizma pripisal dejstvu, da imperialistične sile zasedajo kolonialna ozemlja. Skoraj je že obupal, da bo sploh kdaj prišlo do revolucije.

Kraj zločina Ivan Grozni

Petek, 4. 11. 1988, TV LJ1, 22.30 – Režiser Andre Techine je v intervjuju med snemanjem filma „Kraj zločina“ poudaril: „Tudi tokrat so me tako kot vedno zanimalo človekove strasti.“ V filmu je za glavno junakinjo izbral Lili, mater doraščajočega Thomasa. Lili, ki je sredi tradicionalnega podeželskega okolja zatajala hrepenenje po bolj razgibanem življenju, sicer zaživi le za hip – v nesojeni, nesrečni ljubezni z mladeničem, ki je ušel iz zapora in rešil življenje Thomasu.

Kako daleč je Avstralija?

Torek, 8. 11. 1988, TV LJ1, 21.35 – Oddaja se vsebinsko navezuje na Izseljeniško zgodbo izpred tedna dni. Govori o ekonomskem in socialnem položaju slovenske skupnosti v Avstraliji, o navezanosti na domovino, o kulturnem življenju izseljencev, ki se kaže predvsem v živem literarnem ustvarjanju in o mladi generaciji, ki na nek način še vedno ohranja zavest o svojih etničnih koreninah.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE
ODDAJE

18.10–19.00

Petek, 4. 11.
Slovensko gledališče
danes: Borštnikovo
srečanje 1988

(Srečanje
v Globasnici)

Sobota, 5. 11.
Duhovni nagovor
(P. Kassl)
Voščila
(M. Hartmann)

Torek, 8. 11.
Halo, prijatelji!

Nedelja, 6. 11.
Pavšalno v Kenijo,
potopis

Sreda, 9. 11.
Narodno-zabavna
glasba
Večerna 21–22
Zvočno pismo iz
Ljubljane. Trikratni
olimpijski zmagovalec
Leon Štukelj
(I. Virnik)

Ponedeljek, 7. 11.
Spominsko leto 1938
Državni praznik

Četrtek, 10. 11.
Rož–Podjuna–Žilja

Slovensko gledališče danes

Tudi 23. Borštnikovo srečanje v Mariboru je nudilo pregled dosežkov poklicnih slovenskih dramskih gledališč, podprt z nizom sorodnih dogodkov. Začelo se je z umetniško besedo, nato pa se je v desetih dneh na različnih prizoriščih vrstilo skoraj 60 gledaliških predstav. To srečanje sodi med kulturne prireditve, ki so tudi v našem prostoru najbolj znane. Kot je zanimanje zanj na eni strani povzročila velika raziskovalna moč slovenskega gledališča, ga je tudi prizadevanje organizatorjev, da bi bila v desetih dneh dulce et utile spletena v posrečeno celoto. Kako jim je to uspelo, bo v petek, 4. novembra poročal Horst Ogris v slovenskem radijskem sporedu.

Pavšalno v Kenijo

Ko mraz in hlad začenjata osvajati naše kosti in se začenja manj prijeten letni čas, bodo pustolovci in tisti, ki hrepene po soncu, morju in vročini, prislunili pripovedi Mirka Bogataja, kako je v družbi neckermanov doživel Kenijo. Satirične iskricke na resni podlagi velikega razkoraka med evropskimi turisti in domorodci v deželi pod ekvatorjem, kjer sonce vedno sije, vendar ob obali z drugačnim učinkom kot v notranjosti države. Kako se tretji svet prilagaja potrebam razvajenih turistov in izgublja identiteto, kako posamezniku popuščajo živci, boste lahko podoživeli v potopisni oddaji v nedeljo, 6. novembra.

Tokrat poraz

**SLOVENSKI
VESTNIK**
ŠPORT

Redarji in žandarji so se bali ponovnih izgrede, a tekma med Pliberkom in SAK je potekala športno. Tokrat je bil Pliberk boljši in je zmagal kar s 3 : 0.

Na srečo so bili igralci Pliberka in Slovenskega atletskega kluba pametnejši in treznejši od nekaterih navijačev, ki so igralce SAK zmerjali z „jugobando, ki bi jo bilo treba zaklati“, ... Toda na igrišču smo v torek videli dokaj dobro tekmo, v kateri je najprej sicer res prevladovalo nekaj živčnosti, toda do kakršnihkoli izgredeov ni prišlo. Obe moštvi – predvsem Pliberk – sta se koncentrirali na športno igro, v kateri so

bili Pliberčani v vsakem oziru zbranejši. Seveda je slovenskim nogometašem ta dan manjkala organizator obrambe Stern. Zato je moral predvsem Lojze Sadjak igrati bolj defenzivno. Tako tudi napad SAK ni bil dosti učinkovit, če izvajamo Hanserja, kateremu je tudi tokrat skoraj uspel zadetek iz ostrega kota. Najboljši pri Pliberku pa je bil Kristijan Wölbl, ki je vodil svoje kolege do gladke zmage.

Samo Arthur Hanser je bil premalo – Pliberk je zmagal 3 : 0.

Olimpija tretja

V 13. kolu druge jugoslovanske nogometne lige so za odločitev petkrat streljali enajstmetrovke. Le malo je manjkalo, da bi jih videli tudi za Bežigradom. Olimpija iz Ljubljane je namreč zmagovali gol v tekmi z Leotarjem dosegla šele v predzadnji minuti, ko je mrežo zatresel Dinko Vrabec. Olimpija je zdaj tretja.

ŠK Dob slavil

Po slabem startu so se odbojkarji ŠK Dob/Aich očitno zresnili in že v drugem kolu zanesljivo premagali Beljak s 3 : 0. Zdaj se Dobljani pripravljajo na zanimiv dvoboj z drugim moštvom Hypo VBK iz Celovca, ki se je letos zelo okrepilo in sodi med favorite za naslov.

Nogometno ogledalo

Pliberk – SAK

3:0 (0:0)

Pliberk, 1000 gledalcev, sodnik Haring (dober); **postava SAK:** Dalanovič; F. Sadjak, L. Sadjak, Kunčič, Kreutz; Gorenšek, Wieser (34. Woschitz), Čertov, Galo; Luschnik (71. Kurasch), **Hanser;** **postava Pliberka:** Malleg; Liesnig, **Hutter, Terčič,** Lopinsky; Dlopst, dr. Ramšak (88. Wriessnig), **Wölbl,** Skof, M. Hober (88. Pahoinig). **Gole za Pliberk:** Hutter, (67.), Hober (80., enajstmetrovka), Skof (86.).

VSV/Beljak – SAK

1:2 (0:1)

Beljak, 200 gledalcev, sodnik Kohlweg (povprečen); **postava SAK:** Dalanovič; F. Sadjak, L. Sadjak, Kunčič, Kreutz; Gorenšek, Čertov, Galo (90. Pasterk), Wieser; **Hanser,** Luschnik (82. Woschitz). **Gola za SAK:** Hanser (16.), Luschnik (73.). **Ostali rezultati:** Wietersdorf – Šmohor 3:1, ATSV Wolfsberg – ATUS Borovlje 2:0, Matrei – Rapid Lienz 1:1, Mölltal – Magdalen 3:1, SV Šentvid – Breže 2:1, Trg – Pliberk 2:1.

Irschen – Bilčovs

3:3 (0:2)

Irschen, 220 gledalcev, sodnik Ripel (dober); **postava Bilčovsa:** Woschitz; Maierhofer, Schlemitz, Quantschnig, Schellander; **Hobel, Ogris,** W. Kuess, **Stojilkovski;** Partl, J. Kuess. **Gole za Bilčovs:** Hobel (10., 12.), Stojilkovski (47.). – Bilčovščani so izjemno dobro začeli in tako vodečemu na lestvici zaslužno odvzeli eno točko. **Ostali rezultati:** ASV Lienz – Radenthein 0:0, Brnca – Rožek 0:0, Treffen – Dellach 2:1, Šentjakob – Baško jezero 2:0, Sachsenburg – Wernberg 4:2, Weißenstein – Lendorf 1:2.

Dobrla vas – Šmihel

1:0 (0:0)

Dobrla vas, 200 gledalcev, sodnik Obwurzer (dober); **postava Dobrle vasi:** Novak; Appe, Sirk, Par, **Mišić;** Pizzera, Hribar (80. Dollinger), **Partej,** Vugrinec, Sadjak, Roscher. **Postava Šmihela:** Leitgeb; Krausler, Pajenk (76. Ambrosch), **Golautschnig,** Grobelnik; Jurič, Schumnik, Krausler, Groß; S. Blažej, **A. Blažej** (85. Buchwald). **Gol za Dobrolo vas:** Partej (82.). **Ostali rezultati:** Treibach – SCA Šentvid 12:0, ASV Celovec – Šentandraž 0:1, Ruda – Mostič 3:1, Klopjnj – Liebenfels 1:3, Bad St. Leonhard – Žitara vas 1:1, Frantschach – ASK Celovec 2:1.

Sele – Metlova

2:2 (1:1)

Sele, 150 gledalcev, sodnik Krapinger (povprečen); **postava Selanov:** M. Oraž; Stanko, Mak, Wieser, N. Hribernik; N. Olip, Fera, Z. Oraž; Čertov, A. Oraž. **Gola za Sele:** Fera (29.), Stanko (55.). **Ostali rezultati:** Galicija – Šentpavel 2:1, Globasnica – KAC 0:1, Podkrnos – Tinje 1:0, Sinča vas – Žrelec 2:0, Velikovec – Železna Kapla 1:1, Grebinj – Reichenfels 2:1.

Rikarja vas – Waisenberg

3:0

S to zmago se je Rikarja vas uvrstila na peto mesto, Žvabek pa je po remiju (2:2) pri Maria Rojachu trenutno 9. la nestvici. Prvenstvo drugega razreda F je prekinjeno do 1./2. aprila 1989.

Rekordna zmaga šahistov

Šahisti Slovenske športne zveze/Posojilnice Celovec II so v nedeljo slavili rekordno zmago. V 3. kolu tekmovanja za koroško šahovsko prvenstvo v 2. razredu-vzhod so premagali prvo ekipo železničarjev iz Celovca kar s 7,5 : 0,5. S to zmago so se uvrstili na drugo mesto, samo pol

točke za prvouvrščenim Wolfsbergom. Zmagali so:

dr. Jozi Amrusch, mag. Peter Waldhauser, mag. Mirko Laussegger, Rupert Reichmann, Ivan Lukan, Tončka Einspieler in Xhelal Hoti, na prvi deski pa je remiziral Herbert Rulitz.

Člani koroškega moštva ter vele mojstri Hulak, Cvitan in Parma pozdravljajo naše bralke in bralce s 1. šahovskega turnirja Alpe-Jadran iz Portoroža. Hkrati upajo, da bo ta turnir postal tradicionalen.

Brez uspeha

Prvo moštvo NTK Celovec je v Labotu oddalo točko. Vzrok je v tem, da F. J. Smrtnik zaradi bolezni ni nastopil. Tako sta točkovoala Marko Kupper (2), Vidic (2) in dvojica. Slabše je drugo moštvo: Proti KAC sta Mohar in Kompein dosegla vsak po eno zmago, skupno z H. Jernejem pa sta podlegla Liebenfelsu kar z 0 : 10.

Važna zmaga

Avstrijska nogometna reprezentanca je v sredo premagala Turčijo s 3 : 2 in tako zabeležila važno zmago v kvalifikaciji za svetovno prvenstvo. Avstrijci so po zadetkih Polsterja in Herzoga (2) vodili že s 3 : 0, nato pa so Turki s trdo igro še zmanjšali in celo ogrožali zmago Avstrijcev. Naslednji nasprotnik: NDR v Leipzigu.

Jana Jelen,

nadebudna športnica karate-sekcije SSK Obir v Železni Kapli, je minulo nedeljo v Trgu na koroškem prvenstvu mladink v kata-karateju osvojila naslov prvakinja. V finalnem dvoboju je po točkah premagala svojo klubsko kolegico Sandro Kopasič. Tudi Janin brat Marjan se je dobro odrezal, saj je pri mladincih zasedel odlično drugo mesto.

ŠPORTNI TERMINI

NOGOMET

Sobota, 5. 11. 1988: Mölltal – SAK (14.45).

Nedelja, 6. 11. 1988: Dobrla vas – Klopjnj (14.30), Šentjakob – Dellach (14), Radenthein – Bilčovs (14.30), Ruda – Šmihel (14), Sele – KAC (14), Globasnica – Reichenfels (14.30), Kotmara vas – Šentilj (14), Galicija – Metlova (14.30).

NAMIZNI TENIS

Petek, 4. 11.: Sele II – Bekštanj (19).

Ponedeljek, 7. 11.: Saturn I – NTK Celovec II (Šentrupert, 19).

ODBOJKA

Petek, 4. 11.: Dob – Hypo VBK (19.30).

Koroška liga

1. Lienz	13 8 4 1	28:10 20
2. SAK	13 7 3 3	25:12 17
3. Breže	13 6 5 2	24:13 17
4. Trg	13 4 7 2	24:11 15
5. Raika Matrei	13 6 3 4	17:24 15
6. Borovlje	13 6 2 5	20:13 14
7. Pliberk	13 4 6 3	19:15 14
8. VSV Beljak	13 5 4 4	16:15 14
9. Wolfsberg	13 4 4 5	15:18 12
10. Mölltal	13 4 4 5	17:22 12
11. Wietersdorf	13 5 2 6	22:31 12
12. SV Šentvid	13 2 5 6	10:12 9
13. Šmohor	13 1 5 7	10:27 7
14. Magdalen	13 0 4 9	11:35 4

Spodnja liga-vzhod

1. Klopjnj	13 7 4 2	15:9 18
2. Treibach	13 8 1 4	47:22 17
3. Žitara vas	13 7 3 3	24:10 17
4. Dobrla vas	13 6 5 2	21:15 17
5. St. Leonhard	13 6 5 2	22:17 17
6. Liebenfels	13 7 1 5	26:21 15
7. Šentandraž	13 5 5 3	18:16 15
8. Ruda	13 6 2 5	20:16 14
9. Mostič	13 5 3 5	20:14 13
10. Frantschach	13 5 2 6	21:22 12
11. ASK Cel.	13 4 2 7	20:21 10
12. ASV Cel.	13 4 2 7	13:17 10
13. Šmihel	13 2 3 8	15:27 7
14. SCA Šentvid	13 0 0 13	2:57 0

Spodnja liga-zahod

1. Irschen	13 8 4 1	31:14 20
2. Rožek	13 6 5 2	18:12 17
3. Sachsenburg	13 6 4 3	25:20 16
4. Brnca	13 7 2 4	19:15 16
5. Radenthein	13 6 2 5	28:19 14
6. ASV Lienz	13 5 4 4	11:8 14
7. Lendorf	13 4 5 4	29:24 13
8. Weißenstein	13 4 4 5	13:15 12
9. Bilčovs	13 3 6 4	14:18 12
10. Šentjakob	13 5 2 6	16:31 12
11. Wernberg	13 5 1 7	22:24 11
12. Baško jezero	13 5 1 7	17:25 11
13. Treffen	13 3 4 6	18:22 10
14. Dellach	13 1 2 10	11:25 4

1. razred D

1. Žrelec	13 10 2 1	38:11 22
2. Velikovec	13 6 5 2	21:14 17
3. Žel. Kapla	13 7 3 3	21:14 17
4. Grebinj	13 6 3 4	31:23 15
5. Metlova	13 5 4 4	16:19 14
6. KAC Cel.	13 4 5 4	12:10 13
7. Reichenfels	13 5 3 5	17:16 13
8. Sele	13 5 3 5	20:23 13
9. Sinča vas	13 5 2 6	18:17 12
10. Podkrnos	13 3 6 4	13:14 12
11. Šentpavel	13 4 3 6	24:29 11
12. Globasnica	13 3 4 6	16:25 10
13. Galicija	13 3 1 9	14:26 7
14. Tinje	13 3 0 10	16:36 6